

DIRVA

Nr. 65

Birželis-June 7, 1963

Cleveland, Ohio

Sovietų - vokiečių santykiai

CHRUŠČIOVAS PRADĖJO RAFINUOTĄ KAMPANIJĄ UŽ PREKYBOS TARP SOVIETŲ SĄJUNGOS IR VAKARŲ VOKIETIJOS PADIDINIMĄ. — NORS KALBAMA TIK APIE GRYNAI ŪKINIŲ GERYBIŲ MAINUS, NAUDINGUS ABIEJMS KRAŠTAMS, SOVIETAIS JŲ TO LAUKIA IR DIDESNIŲ POLITINIŲ LAIMĖJIMŲ, KURIE STABILIZUOTŲ DABARTINĘ PADĖTĮ IR ITALIJOS PAVYZDŽIU SUSTIPRINTŲ PROKOM UNIS TINES JĖGAS VAKARUOSE.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Pereitam Dirvos numeryje minėjau, kad būsimas Vokietijos kancleris prof. Ludwigas Erhardas susidurs su stipriomis vilionėmis iš sovietų pusės. Dabar galim prie šios temos kiek ilgiau sustoti.

Kaip sovietams politiškai ir ūkiniams sumetimas rūpi santykiai su Vakarų Vokietija, parodytina toks faktas. Gegužės viduryje Maskvoje lankėsi stambiausia vokiečių pramoninko Alfred Krupp von Bohlen und Halbach generalinis įgaliotinis Bertold Beitz, 49 m. amžiaus. Kruppas sovietams pastatė dirbtinio puošto (nylono) fabriko Tuloje bei Kurske ir dabar Beitz norėjo tas įmones inspektuoti ir, žinoma, pasiteirauti apie naujus užsakyimus. Vos tik apie tai pradėjus kalbėti Maskvos "Techmašimport" įstaigoje, Beitz, mažesnių sovietų pareigūnų nustebeimui, telefonu buvo iškviestas pas Nikitą Chruščiovą. Sovietijos valdovas Beitzą pasitiko prie savo kabineto durų, ilgai kratė jam ranką, pareikšdamas savo džiaugsmą dėl susipažinimo, ir paminėdamas, kad jis, Chruščiovas, apie Beitzą daug girdėjęs.

Dviejų valandų privatus pasikalbėjimas, kuriame be abiejų pašnekėsių partnerių dalyvavo tik vertėjas ir stenografas, pasaulinėje spaudoje sukėlė daug spėliojimų. Londoniškas Observer manė, kad Chruščiovas tokiu būdu norėjo sueti ir kontaktą su būsimuoju kancleriu, o oficialios Bonnos įtaigos pasiskubino bet kokią politinę spekuliaciją paneigti, pabrėždamas, jog Beitzas neturįs jokio oficialaus įgaliojimo.

Tačiau ir be įgaliojimo Beitzas faktinai atstatė Vakarų Vokietijos santykius su Lenkija, Vengrija ir Rumunija. Mat, Bonna laikėsi vadinamos buv. užsienio reikalų ministerio Halsteino doktrinos, kuri grąsino santykių nutraukimu su tom valstybėmis, kurios pripažins komunistinę Rytų Vokietiją. Išimtis buvo tačiau padaryta Sovietų Sąjungai, kuri tą komunistinę "valstybę" sukūrė ir išlaiko. Savaimė aišku, kad sovietų satelitai kaip Lenkija, Vengrija bei Rumunija pripažino Rytų Vokietiją ir ... neturėjo santykių su Vakarų Vokietija. Ilgainiui tokia padėtis niekam nebuvo

naudinga ir pradėta ieškoti išeities, kaip tą doktriną apėjus. Kaip tik čia didelę rolę suvaidino Bertoldas Beitz, pats kilęs iš Lenkijos atitekusios Vokietijos Pomeranijos provincijos, nuo 1953 m. pakviestas dirbti Kruppo firmoje.

1958 m. apsilankyti Lenkijoje į pakvietė Lenkijos užsienio reikalų ministeris Rapackis. Pakvietimo priežastis: Lenkija į norinti pagerbti už jo laikyseną Hitlerio laikais. Beitz karo metu kaip patikėtinis valdė Galicijoje esančią Shell naftos rafineriją ir išgelbėjo nuo areštų keletą lenkų ir žydų, įrodęs Gestapui, kad be jų talkos nukentės karo ūkiui nepaprastai svarbaus benzino gamyba. Vienas iš tokių -- prof. Ehrlich -- šiandien yra vienas svarbiausių Lenkijos užsienio prekybos tvarkytojų.

Beitzas surado formulę, kuri leistų apeiti politinius klausimus, bet atstatyti prekybinius ryšius. Kancleriui Adenaueriui tam planui pritarus, Vakarų Vokietija su Lenkija pasikeis prekybos misijom, tačiau iš fakto, kad vokiečių misijos priešakyje stovi Dr. Bernd Munn von Schwarzenstein, turįs įgaliotą ministerio titulą, galima spręsti apie jos reikšmę. Tokiu pat būdu susitarta santykius užmegsti ir su Vengrija, kur Beitzas buvo pakviestas medžioti briedžių, ir Rumunija.

Atrodo, kad dabar per Beitzą Chruščiovas nori pagerinti santykius ir su Vokietija. Reikia pastebėti, kad kapitalisto Kruppo vardas turi didelį prestižą rusų komunistų tarpe. Jau Leninas rašė, kad stepėse turės būti įkurti duonos fabrikai "ir tai padaryti mums turi padėti Kruppas". Iš tikro Kruppas nuo 1922 m. gavo iš Sovietų Sąjungos daug užsakymų. Buvo jam pavesta statyti ir "duonos fabriką", bet greitai sovietai nuo to sumanymo atsisakė ir Kruppui pavestas dvaras buvo vėl nusavintas. Iš sovietų pusės tą ūkį -- duonos fabriką perėmė jaunas pareigūnas Anastasas Mikojanas. Tas pats, kuris 1958 m. viešėdamas Vokietijoje padarė vizitą Kruppui, kurio salione nuo 1922 m. jau buvo sėdėję beveik visi sovietinio ūkio tvarkytojai.

Priešingai paryžiško Figaro teigimui, kad Chruščiovas pasiūlė Beitzui mainais už ūkinius pa-

tarnavimus tam tikras nuolaidas Berlyne, der Spiegel teigia, kad Chruščiovas Beitzui visai aiškiai pasakęs: "Aš žinau gerai, kad Jūs nesate nei kancleris, nei užsienio reikalų ministeris". Vienintelė pasikalbėjimo vieta supolitiniams pustoniams buvusi Beitzo nusiskundime, kad jo giminės iš Meklenburgo negalį gauti leidimo atvažiuoti jo aplankyti, į ką Nikita Sergejevičius atsakęs priminimu, kad jo sūnus žuvęs laike karo: "Mes nežinome, kur jis yra palaidotas. Ir Mikojanas prarado savo sūnų karę."

Šiaip jau pasikalbėjimas sukosi tik apie galimybes padidinti prekybos mainus, nes šių metų pabaigoje pasibaigia Vokietijos-Sovietų prekybos sutartis. Beitz po to aplankė specialiai jam paveltu lėktuvu visą eilę sovietų įmonių, kur jam tekę pasirašyti garbės svečių knygoje tuojau po ... Fidel Castro.

Grįžęs į Vokietiją Beitzas ilgai kalbėjosi su Ludwigu Erhardu. Numatyta, kad Kennedy viešint Vokietijoje, Beitzas, diplomatas be oficialaus įgaliojimo, bus Bad Godesberge pristatytas JAV prezidentui. Iniciatyva tam atsiradusi iš amerikiečių pusės.

Chruščiovo planas aiškus: ūkinių santykių išplėtimas veda ir prie politinių laimėjimų. Geriausias pavyzdys Italija. Kai prieš keliolika metų Italija niekur negalėjo gauti naftos, neužsimokėdusi už ją dolerais ar auksu, Sovietai pradėjo tiekti naftą Italijai mainais už jos gaminius ir pigiau už pasaulinės rinkos kainas. Iš to išsivystė labai tamprūs prekybiniai ryšiai, kurių pasėkoje komunizmas pasidarė nebetoks baisus, kas be abejo negalėjo nepadėti ir Italijos komunistų partijos prestižui.

Kišenė arčiau kūno, nei širdis ir ... ideologija.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* CALIFORNIJOS TECHNOLOGIJOS INSTITUTO MOKSLININKAI praneša patyrę, kad Marso atmosferoje susekti vandens garai teikia galimybę planetoje būti gyvybės ženklų. Taip pat ir kitų elementų egzistencija įrodanti, kad Marse tikrai gali būti augmenijos.

* TUKSTANČIAI ŽMONIŲ AP-LANKĖ POPIEŽIAUS JONŲ XXIII PALAIKUS ŠV. PETRO BAZILIKOJE. Nepaliaujamos eilės žmonių praėjo pro raudoną dengtą katedrą, vienų meldžiantis, kitų verkiant, trečių gi susikaupus stebint mirusį popiežių.

Kardinolų kolegija, tuo tarpu, šalia laidotuvių ceremonijai, rūpinasi ir naujo Popiežiaus išrinkimo reikalais. Kardinolai

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba gegužės 31 ir birželio 1 d. St. Louis (vykusiam seime perrinkta antrai kadencijai). Sėdi iš kairės: pirmininkas Vytautas Abraitis, sekretorė Emilija Čekienė, vicepirmininkas Antanas Senikas. Stovi: išdėlininkas Povilas Ališauskas ir vicepirmininkas dr. Bronius Nemickas. Plačiau apie seimą skaitykite 3 psl.

Vyt. Gedgaudo nuotraka

LIETUVOS NAUJENŲ ATRANKA

LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNO ŠEŠTAS TOMAS IR MARKSISTIŠKI MELAI

Vilniuje gegužės mėnesio pabaigoje pasirodė šeštasis didžiojo Lietuvių kalbos žodyno tomas (nuo "klausyti" iki "kvailinti"), 1106 puslapių.

Ta proga atsakingasis žodyno redaktorius filologijos mokslų kandidatas J. Kruopas mokytojams skirtame laikraštyje užsimojo papasakoti žodyno istoriją. Stengdamasis ar aplinkybių verčiamas prisilaikyti tokiuose pasakojimuose "marksizmo - leninizmo principų", pasakoja ne kaip buvo, bet kaip reikia pasakoti. Ir išėjo štai kas:

1) Didelį lietuvių kalbos žodyną pradėjo leisti Rusijos Mokslų akademija. Bendradarbiavo lietuviai, rusai, ukrainiečiai kalbininkai. Išleido tik tris tomus, paskutinį jau po karo revoliucijos, 1922 metais. Tą darbą nutraukė "Lietuvos buržuazinė vyriasybė", nes ji "neleido išsiųsti rankraščių ir nutraukė lietuvių ir rusų kalbininkų bendradarbiavimą".

Čia kalbama apie A. Juškos prieš šimtmetį sudarytą lietu-

vių kalbos žodyną su vertimais į lenkų ir rusų kalbas. Kalbininkų bendradarbiavimą net pačių rusų tarpe sujaukė negi kas kitas, kaip bolševikų valdžia, ir jokiai Lietuvos vyriausybei to bendradarbiavimo nereikėjo nutraukti, kadangi nebeliko nei su kuo, nei kaip bendradarbiauti. Antra vertus, lietuvių-lenkų-rusų kalbų žodynas vienas dalykas, o aiškinamasis lietuvių kalbos žodynas visai kas kita. Šis žodynas leisti sumanytas ir pradėtas leisti ne Rusijoje, o nepriklausomoje Lietuvoje.

2) "Lietuviškoji buržuazija visai nesirūpino didelio, visus lietuvių kalbos turtus apimančio žodyno parengimu ir išleidimu". Tą, girdi, rodo "K. Būgos pradėto leisti (išėjo 2 sąsiuviniai iki žodžio anga) Lietuvių kalbos žodyno likimas". K. Būga buvęs priverstas dirbti sunkiausiomis sąlygomis ir dėl to jis anksti miręs...

Atrodo, lyg profesorius Būga būtų buvęs numarintas priverčiamo sunkaus darbo stovykloje, kur kažkaip slapta vis dėlto suspėjo išleisti pirmuosius du žodyno sąsiuvinus...

Bet Būga Lietuvoje buvo ne kalinys, o universiteto profesorius. Žinoma, jis buvo ir žodyno sumanytojas, autorius, redaktorius, jis tuo pačiu metu buvo ir visos eilės filologinių studijų autorius. Dirbo jis daug, žymiai daugiau, negu jo jėgos nešė, ir pagalbos jo darbui besikuriančioje Lietuvoje tikrai dar buvo permažai. Bet žodynas buvo pradėtas leisti Lietuvos universiteto, ne bolševikų užvaldytos Rusijos akademijos. Būgos ankstyva mirtis buvo skaudus netikėtumas, kurios gal būtų buvę galima išvengti, jei jis pats nebūtų per atkakliai pertempęs savo jėgų, arba jei kas būtų laiku ir kompetentingai įsikišęs į jo darbą sąlygų patvarkymą, o taip pat jei tada jau būtų buvusios išsistos medicinos priemonės, kuriomis dabar daug lengviau nugalimi pavojingi susirgimai.

3) "Marksistiškai - leninistiškai" sutaisytas pasakojimas skelbia, kad "Sumanytas išleisti didelis (keliolikos tomų) lietuvių kalbos žodynas, turintis svarbią reikšmę mokslui ir praktikai, sėkmingai galėjo būti pradėtas vykdyti... tarybinės santvarkos metais"...

O juk tas sumanymas kaip tik atsirado ir pradėtas sėkmingai vykdyti kaip tik profesorius Būgos, pačiais pirmaisiais nepriklausomos Lietuvos atkūrimo metais. Pagrindinio sumanytojo ir vykdytojo mirtis reikala labai sutrukdė, bet jis nebuvo apleistas, o priešingai, sumanytas tapo dar išplėstas ir buvo vykdomas, vadovaujant prof. J. Balčiūnui, ir jau du žodyno tomai buvo atspausdinti.

Pagal "marksistiškai - leninistišką nušvietimą", tų dviejų tomų lyg ir nebuvo... Lyg netyčiomis J. Kruopas užsimena, kad ir tuos du tomus reikės iš naujo išleisti, nes jų "tiražas yra senai išsibaigęs"... Bet kodėl jis "išsibaigęs"? Ogi tik todėl, kad tose "puikiose sąlygose" lietuvių kalbos žodyno nebegalima redaguoti be rusų "marksistų - leninistų" priežiūros ir palaiminimo, todėl tie pirmieji tomai naujų žeimninkų tapo paniekinti, įpylatinimas sustabdytas ir galnemažai jų tapo sunaikinta, arba, kas spėjo patekti į privačius rankas, tapo suslėpta.

"Tarybinės santvarkos" vadinosios palankios sąlygos žodyno leidimą sustabdė keturiolika metų, nuo 1940 iki 1956. O per pastaruosius šešerius metus (iš viso -- per 22 metus, tai yra per tokį patį laiką, kiek Lietuva buvo nepriklausoma) šio dabar jau pagal "marksizmo-leninizmo principus" tvarkomo žodyno irgi tepasirodė tik trys tomai -- III, IV ir V. Dabar štai išleistas šeštasis (VI), tolesni du tomai vienas redaguojamas, kitas rašomas, ir kada jie pasirodys, drąsių pranašų nėra. J. Kruopas mano, kad žodynas gal bus baigtas "per artimiausią dešimtmetį", vadinasi turėtų išleisti kasmet bent po tomą. Bet juk buvo gi ir enciklopedija pažadėta -- 10 tomų per penketą metų, o praėjo net šešeri metai ir neišėjo nieko, planas sugriuvo. Dabar naujas, kelis kartu kuklesnis skelbimas... Tokios yra tos "tarybinės laikų" sąlygos.

Būtų sėkmingesnis darbas, jei sąlygos neprimetų tų "marksistinių - leninistinių principų", kurie ir žodynus redaguoti kliudo, kurie ir jų redaktorių priverčia, vietoj normalaus pranešimo apie išleistą žodyno tomą, skandalingai apsimeluoti. Tie "principai",

(Nukelta į 2 psl.)

Sovietų duoklė Jungtinių Tautų Organizacijai...

ALT, LNT ir VLIK klausimai Chicagos tautininkų diskusijose

Gegužės 11 įvyko ALTS Chicagos skyriaus susirinkimas, kuriame dalyvavo Cicero ir East Chicagos skyrių atstovai. Pagrindinis darbų tvarkos punktas buvo diskusijos Amerikos Lietuvių Tarybos, Lietuvos Nepriklausomybės Tautos ir Vyriausios Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto klausimais. Iš diskusijų kilusi medžiaga ir bendrą susirinkimo dalyvių nusistatymą formulavo susirinkimo sekretoriaus, kurį sudarė J. Vasaitis, J. Jurevičius ir K. Pocius. Ši medžiaga buvo skiriama ALTS suvažiavimui pavaizduoti Chicagos tautininkų pažūrą į aptartąsias organizacijas ir kaip bažė būsims diskusijoms.

ALT KLAUSIMAS

Referentas inž. Eug. Bartkus
Koreferentas Dr. A. Verbickas

Amerikos Lietuvių Taryba -- ALT buvo suorganizuota prieš 21 metus Amerikos lietuvių pastangomis. Pagrindiniai ALT tikslai yra jungti Amerikos lietuvių kovoję dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo jos istorikai - etnografinės sienos; užkirsti kelią lietuvių tautos naikimui, trėmimams, rusifikacijai; kovoti dėl grąžinimo į tėvynę Sibiro ir kitų vietų lietuvių tremtinius ir išlaisvinti kalinamuosius; teik-

ti pagalbą ir globą pabėgusiems nuo okupantų priepaudo lietuviams; teikti teisingą informaciją apie Lietuvą ir lietuvių ir atremti okupantų šmeižtus ir prasimanymus prieš laisvės siekiančius lietuvių; kooperuoti su Lietuvos Respublikos įstaigomis ir lojalomis nepriklausomai Lietuvai organizacijomis.

ALT sudaro centralizuotų ideologinių lietuvių organizacijų atstovai -- po 7 nuo kiekvienos ir centralizuotų kultūros bei labdaros organizacijų atstovai -- po 3 nuo kiekvienos. Centralizuotomis organizacijomis yra laikomos tos, kurios be savo centro turi ir skyrius -- smulkesnius padalinius. Amerikos lietuvių organizacija, norinti įstoti į ALT, turi paduoti prašymą ALT valdybai, kuri apsvačiusi daro nutarimą priėmimo klausimą pateikti svarstyti ALT suvažiavimui, arba -- jį atmesti. Atmestos organizacijos gali apeliuoti į ALT suvažiavimą. Suvažiavimas yra aukščiausias sprendžiamasis ALT organas. Metiniame suvažiavime ALT išrenka vieneriems metams valdybą iš 11 asmenų: po du nuo ideologinių grupių ir tris nuo visų kultūros ir labdaros organizacijų.

Taip pat išrenka 4 išdo globėjus. Kad ALT veikimas apimtų plačiąją Amerikos lietuvių visuomenę, lietuvių kolonijose yra organizuojami ALT skyriai, kurių nariais gali būti taip pat ir lokalinės organizacijos bei klubai. ALT skyriai tvarkosi pagal savo taisykles, tačiau santykiuose su ALT valdyba vadovaujasi ALT statutu.

Kaip matome, ALT dirba labai svarbų darbą Lietuvai ir lietuvių tautai. Per 21 savo veiklos metus ALT yra padaręs daug gerų savajai tautai ir joje dirbę arba dirbantieji žmonės yra nusipelnę didelės mūsų pagarbos. Tačiau, kaip visame žmogiškame veikime, taip ir ALT darbuose atsiranda nesklandumų ir klaidingos taktikos pasireiškimų. Juos reikia šalinti ir siekti visapusiško ALT sėkmingumo.

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga netolimoje praeityje ALT buvo mažumoje ir laikėsi opozicijoje, kol veikė katalikų - socialistų ašies užkulisinis susitarimas. Tačiau tautininkams

pavyko susiblokuoti su katalikais ir tuo būdu pereiti iš opozicijos į poziciją. Todėl šiandien mes turime ALT visokeriopai remti ir planuoti jai kuo tinkamiausias veikimo gaires. Pirmoje eilėje turime į ALT įstatyti kuo didesnę skaičių mums palankių organizacijų, tokių kaip Korpi Neo-Lithuania ir kitų. Po to siekti visiško išstbulinimo ALT įstatų ir sukelti kuo didžiausią lietuvių visuomenės susidomėjimą ir paramą ALT darbams. Reikia nuteikti lietuvių visuomenę, kad vėl gausiai aukotų ALT reikalams ir ne tik Vasario 16 progą, bet ir visomis kitomis palankiomis progomis. Veikimui suaktyvinti būtina reikla siekti išplėsti visose lietuvių kolonijose ALT skyrius. Laikyti vienu iš svarbiausių ALT uždavinių propagandinės literatūros Lietuvos reikalais leidimą anglų kalba. Atkreipti rimtą dėmesį į tos literatūros platinimą Afrikos tautų atstovų tarpe, kurių yra labai daug Jungtinių Tautų organizacijoje. Surtartina veikiant tautininkų atstovams su kitais pozicijos žmonėmis ir toliau siekti ALT išlaikyti suracionalizavimo ir kuo didžiausio tikslingumo. Jau ir šiuo palyginti trumpu veikimo perijodu mūsų atstovams veikiant ALT reprezentacijos išlaidos išanktyvesnių 1500 - 1600 dol. mėnesiui dabar yra suredukuotos į apie 60 dol. mėnesiui. ALT Sąjunga šiuo metu ALT yra atstovaujama inž. Eugenijaus Bartkaus ir Teodoro Blinstrubo. Jų veikla yra labai pozityvi. Tačiau reikia siekti, kad ALT jų pusėje susidarytų dviejų trečdalių kvorumas reikiamiems sprendimams praveisti, kurio šiuo metu dar nėra. Todėl mūsų interese yra skatinti savasias organizacijas įsijungti į ALT sudėtį, kad tuo būdugalėtume pagerinti sąlygas savo sumanymams ir sprendimams praveisti.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS TALKA -- LNT

Referentas Kazys Kasakaitis
Koreferentas Mečys Valiukėnas

Kas yra Lietuvos Nepriklausomybės Talka? Iš VLIK pasitraukę vieni iš žymiausių antinacinės rezistencijos kovotojai -- Lietuvos Laisvės Kovotojų Są-

junga, Lietuvių Tautinė Sąjunga ir kitos rezistencinės grupės -- Lietuvos Rezistencinė Santarvė ir Lietuvos Atgimimo Sąjūdis (vėliau pastarasis iš Talkos išstojo) sudarė Lietuvos Nepriklausomybės Talką. Partiniais pagrindais sukurta lietuvių visuomenės vadovybė tremtyje neįstengė atlikti savo uždavinio. Bėgdamos nuo partinio chaoso nusigrįžo nuo jos ir kitos rezistencinės grupės, patraukdamos paskui save ir didelę dalį lietuvių visuomenės. Jų tarpe yra ir Lietuvių Frontas. Sutartinai pasaulio Lietuvių Bendrumenėje tos visos grupės siekia sukurti efektingą instituciją Lietuvos išlaisvinimo kovai suaktyvinti ir lietuvių bei išlaikyti. Tautinė Sąjunga siekia toje institucijoje atsistoti tvirtu partneriu. Todėl visi tautinės minties žmonės turi nuoširdžiai remti visas LNT pastangas ir siekimus. LN Talka yra atlikusi daug labai svarbių darbų, kurie čia nėra skelbtini. Todėl ją reikia remti ne tik moraliai, bet ir materialiai -- turime ją efektingai paremti ir pinigineis aukomis.

VLIK'O KLAUSIMAS

Referentas inž. Jonas Jurkūnas

Iki 1944 m. pradžios Lietuvoje veikė atskiros pagrindžio organizacijos bei sąjūdžiai kovai su okupantais. Sekmingesnei veiklai išvystyti ir efektingai nepriklausomos Lietuvos atstatymo siekti susirinko tų organizacijų atstovai ir sudarė visus apjungiantį Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą -- VLIK, kuris 1944 m. Vasario 16 paskelbė savo 10-ties punktų deklaraciją lietuvių tautai to meto pagrindžio spaudoje. Iš deklaracijos matyti, kad VLIK nelaiko Lietuvos suvereninę valstybę išnykusia ir konstatuoja, kad tik suvereninių valstybės organų veikimas yra laikinai sutrukdytas. Todėl skelbia, kad jis imasi tų organų veikimą tęsti ir vadovausis 1938 m. konstitucija, kol ji bus pakeista, o ateityje, kai tinkamas laikas bus atėjęs, VLIK apimtyje bus sudaryta Lietuvos Respublikos vyriausybė. Taigi VLIK emėsi tęsti ir vykdyti Lietuvos vyriausybės ir lietuvių tautos atstovybės funkcijas. Tai išplaukė iš gyvenamojo momento sąlygų ir buvo logiška ir natūralu. VLIK buvo savo krašto teritorijoje ir apsuptas savos tautos. Tauta vienu ar kitu keliu galėjo daryti įtaką į VLIK veiklą, reikšti savo valią.

Padėtis pasikeitė iš esmės VLIK atsidūrus užsienyje. Emigrantai svetimame krašte ne šeiminkai ir ne tauta. VLIK čia nėra vyriausias autoritetas, o emigrantai turi paklusti gyvenamajam krašto valdžiai. Tačiau VLIK dėl susidariusios naujos padėties tinkamų išvadų nepadarė ir taip pat ir užsienyje nusištatė savyje subordnuoti abi -- ir vyriausybės ir tautos atstovybės -- funkcijas. Į VLIK sudėtį buvo įjungtos kadaise seime buvusios politinės partijos, kurios atskirtos nuo tautos negalėjo pilnai atstovauti savo užnugario ir dėlto atstovavimas buvo nerealias. VLIK veikla nukrypo į varžybą dėl vietų, dėl "kėdžių"... Per daug reikšmės buvo teikiama tokiems klausimams kaip -- įsileisti, ar neįsileisti į savo tarpą kadaise seime buvusią partiją... Statydamos partinės aritmetikos klausimus lygiagrečiai su taktikos kovoje su okupantu klausimais, VLIK nustojo savo rezistencinio charakterio ir neatitiko gyvenamojo laiko ir vietos reikalavimus.

Kita pagrindinė VLIK klaida buvo ta, kad jis neįtraukė į savo veiklą Lietuvos Diplomatos atstovų. Dėl tos priežasties turėjo griebtis net tokių nepateisinamų veiksmų, kaip kūrimo savos "Bonnos atstovybės".

Nekreipdamas dėmesio į kylančius nesklandumus, VLIK ir toliau nesirūpė taikintis prie realaus gyvenimo ir savinasi vyriausybės funkcijas pagal 1944 m. deklaraciją su visomis primato pretenzijomis. Tai yra ir buvo tos pagrindinės priežastys, dėl kurių Tautinė Sąjunga ir kitos organizacijos iš VLIK išstojo. Šiandien VLIK tikrovėje yra likęs tik "komitetu".

Tautinės minties žmonės VLIK iš esmės neneigia ir yra vedami neoficialūs pasitarimai nesklandumams sunormuoti ir VLIK įstatyti į tinkamas vėžes. Tik ir ateityje tautininkai negalės pripažinti VLIK "egziline vyriausybe" su primato ir seimo funkcijomis. Tautininkai reikalauja,

kad VLIK nesilaikytų užsikonservavęs, kad suprastų gyvenamojo laiko sąlygas, mestųsi efektingai ir iš esmės vien tik į kovą už Lietuvos Nepriklausomybę ir užmirštų partiniai - politinės aritmetikos siekimus. Tautinės minties žmonės laukia, kad VLIKas paskelbtų naują deklaraciją, kad neneigtų esamosios Lietuvos diplomatinės tarnybos, o priešingai -- su ja kooperuotų pasiskirstęs darbo sritimis; kad atsisakytų pretenzijų nustatinėti būsimai Nepriklausomai Lietuvai jos valdžios santvarką - konstituciją ir šias funkcijas paliktų pačiai tautai; kad atsisakytų seimų partinių fikcijų ir jų vieton įsileistų aktingus ir gyvus visuomeninius junginius, kurie turi užnugarį lietuvių visuomenėje. Patenkinus šias sąlygas Lietuvių Tautinė Sąjunga neatsisakys vėl įeiti į VLIK sudėtį.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

VASAROTOJŲ DĖMĖSIU

Lietuviška vasarvietė "Jūra" praneša, kad šiais metais vasaravimo sezoną pradeda birželio mėn. 15 d. Gražioj, ramioj vietoje, naujas apšildomas namas, patogūs kambariai, geras maistas ir tik ketvirtis mylios nuo žinomo šiltosios srovės Craigville paplūdimio suteiks kiekvienam atvykusiam gerą poilsį. Su užsakytais kreipkitis:

O. Šlepavičienė,
P. O. Box 307,
Marie Ave.,
Centerville, Mass.
Telefonas:
Code 617, 775-4146.

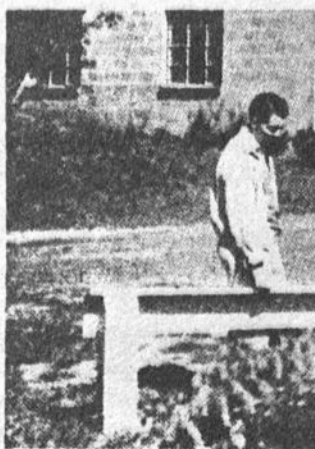
Lietuvoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

reikalaujantieji net ir kalbininkus meluoti be jokio reikalo (net ir galų nesugebant gerai paslėpti) kaip tik ir buvo ta priežastis, kuri kadai nutraukė lietuvių kalbininkų bendradarbiavimą su rusų kalbininkais, ir tai yra lemiamoji priežastis, kodėl užsieniuose esą lietuvių kalbininkai nemato nei galimybės nei prasmės bendradarbiauti su tokiais "principais" apkrautais, nors šiaip jau nei geros valios nei nusimanymo nestingančiais Vilniuje besidarbuojančiais kalbininkais. (LNA)

ECHO VALLEY

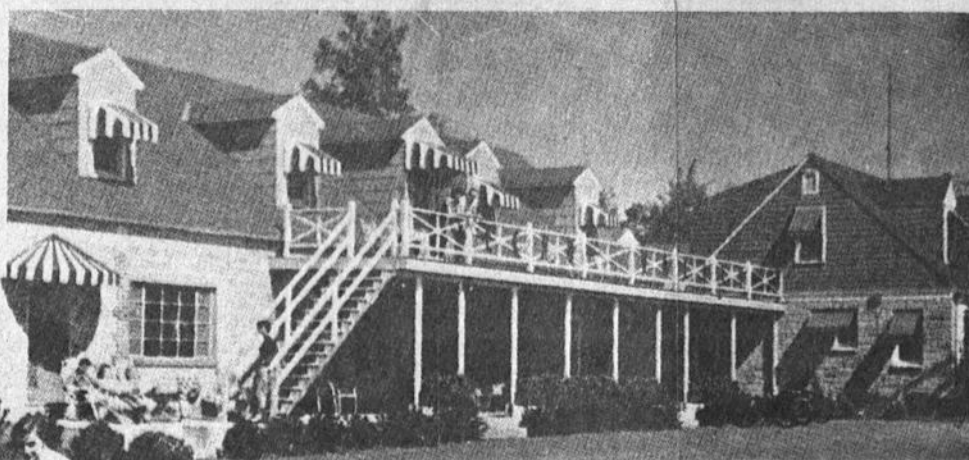
Lietuviai savininkai
ELENA ir JULIUS GARMAI
Visus maloniai kviečia atvykti
Iš anksto kreiptis:
ECHO VALLEY
ECHO LAKE, PA.
Tel. (Area 717) 424-1920.

Nuolaidos: organizacijoms, stovykloms, suvažiavimams.

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ

ATIDARYTA ISTISUS METUS.

DŽIAUGSMAS — POILSIS IR RAMYBĖ POCONO KALNUOSE.

Kur vakar dienos malonumai — tampa rytdienos maloniais prisiminimais...

Puikūs ir patogūs kambariai su televizija, radijo ir voniomis, arba atskiri nameliai.

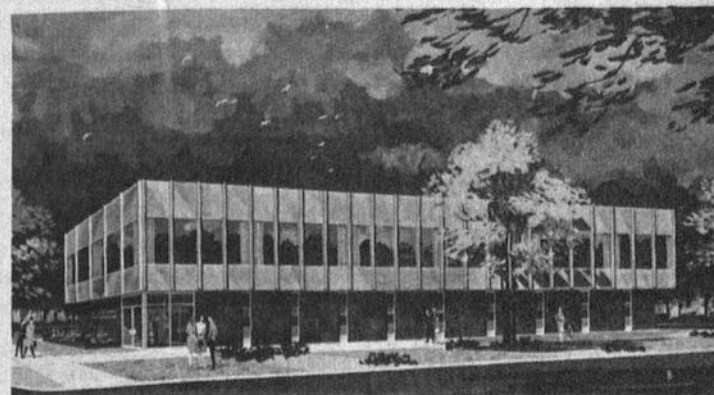
Modernus baras, didelis maudymosi baseinas ir ežerėlis, 20 akrų miško, visokiausias sportas vasarą ir žiemą, šokiai ir geras lietuviškas maistas.

DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ! KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NĖS DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

ŠIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRASVARBU GAUTI DAŽNIAU, NĖS IŠ TO PRAGYVENA.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAIUSKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCKTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMILCH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

DIRVA

THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

JIE NEBEGRĮŠ — BET IŠLEIDŽIAMY NAUJI ŽIEDAI

"Kaimas tuščias. Nei vieno gyvo daikto nesimato jame. Visur tylu, tartum mirtis būtų apklojusi visus namus. Net ir vėjelis nebe-
pučia, ir medžių lapai sustoję šlamėti. Saulė uždengia didelis ir tam-
sus debesis..."

Tik upelis, lūdnai vingiuodamas pro miškus, griaudžiu balsu dai-
nuoja: -- Jie nebegriš... Jie nebegriš..."

Nebereikia priminti, ką tas vaizdelis reiškia lietuviai birželio mėnesį.

Tai vaizdelis, nušviečias okupuotos tautos tragediją.

Yra visokių okupacijų. Atėjusi svetima kariuomenė ginklu gra-
sindama pakeičia krašto vyriausybę ir jos santvarką. Ji išnaudoja
kraštą ekonomiškai, ji išnaudoja jį politiškai. Bet kai okupacija iš-
rauna iš pat šaknų žmonių gyvenimą, kai okupacija nebesiskaito su
bet kokiais civilizacijos krašto papročiais, kai žudynėmis ir masi-
niais trėmimais siekiama eksterminuoti pačią tautą -- tai jau nebe
okupacija. Tai jau nuožmus nusikaltimas prieš civilizotą pasaulį.
O tokie nusikaltimai šaltai ir niekam negrasinant buvo ir tebėra
vykdomi ne tik mūsų tėvynėje, bet visur, kur tik įsigali komunisti-
nė jėga. Jėga, kaip priešingybė bet kuriam žmoniškumui, jėga kurios
toleravimas šiame pasaulyje apmokėtas milijonų nekaltų žmonių gy-
vybėmis ir apmokamas toliau, "talkingo sugyvenimo" vardu, neišpa-
sakyto žmogaus garbės ir vardo pažeminimu.

Lietuvių tauta nesutiko su jai atitekusia dalia rezignaciniu abuo-
jumu. Tautos geriausiasis sūnūs priešinosi, kovojo ir žuvo. Žuvu-
siųjų mūsų tautos sūnų ir dukrų kančia, jų pergyvenimai, jų dvasinė
stiprybė ir nepalaužiama valia atsispindi jų pačių sukurtose dainose.
Jas vertėtų visiems perskaityti. Tai mūsų "Laisvės Kovų Dainos".
Tos dainos kartu ir mūsų dainos, nes jos ir buvo skirtos ne rapor-
tams ir memorandumams, bet kiekvieno lietuvio atminčiai ir sąži-
nei patikrinti.

Yra dar kito pobūdžio kovos daina. Ji atsiskleidžia naujais žie-
dais jau šiame krašte atsidūrusio jaunimo širdyse. Tai naujos mūsų
kovotojų eilės, kurių mes dažnai nevertinam, kurios mums at-
rodo gležnos ir iš anksto nurašytos į nuostolius.

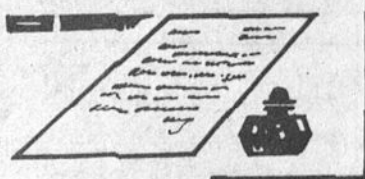
Šio rašinio pradžioje patiektoji citata paimta iš naujai Chicago-
je pasirodžiusio leidinio. Tai Chicago Aukštesniosios Lituanistinės
Mokyklos moksleivių metraštis -- "Jaunystės Žiedai", atspausdin-
tas Vilties spaustuvėje. Citata paimta iš šarūno Valiukėno, 8 klasės
mokinio, premijuoto rašinio. Tame leidinyje rasime ne tik jaunys-
tės žiedus, bet kartu ir naują jėgą lietuvių sargyboje.

Paruošti kelių žodžių įvertinimą tos mokyklos darbo ir vaisių
likty praskridusių žodžių. Įvertinti turėtų visi sugebą dar lietuviškai
skaityti ir galvoti. Nes tame leidinyje surinkti ne tik geriausias be-
sisiskleidžiant lietuvių žiedai, bet kartu ir mūsų visos išeivijos viltys
ir tikėjimas.

Pasidomėkite ir įsitikinsite, kad šiame reikale nereikia nei kom-
plimentų nei gražių žodžių. Čia reikia gilaus žvilgsnio ir ne recen-
zento, o visų mūsų tinkamo įvertinimo.

(j.č.)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

APIE NAIVŲ PASAULĮ...

A. Musteikis Dirvoje rašo:
"-- Parodykite pasauliui komu-
nizmo tikrąjį veidą; ... atsklei-
dė pasauliui užmaskuotą komu-
nizmo doktriną bacilą; ... Va-
karai dėl savo naivumo -- " ir
t.t. ir t.t.

Pirmiausia, vakarai nėra tokie
naivūs, kaip dažnas mano, jei ir
sutikime, kad straipsnis mūsų
laikraštyje reiškia atskleidimą
visam pasauliui. Per 18 metų nuo
karo pabaigos ir žiopiausias įga-
vo patyrimą ir žino kas yra ko-
munizmas. Mes patys esame nai-
vūs manydami, kad kiti yra nai-
vūs. Kožnas žino savo interesus
ir vien dėl to nesielgia taip, kaip
mes norėtume.

Dabar vėl: -- "Šviesos spin-
duliai atskleidė, išlukšteno rau-
donojo propagandisto tikslus, jog
nelieka abejonių dėl Evtušenko
misijos..."

Kas gi tokių abejonių turėjo?
Kam prakituoti įrodinėjant, kad
komunizmas yra blogas, jei nie-
kas to neneigia. Ar reikia "ana-
lizėmis įrodyti pasauliui" jog
Evtušenko, Erenburgas, Chruš-
čiova, Serovas ar Stalinai yra
komunistai?

Evtušenko pripažino, kad ir

rusiai žydus persekiojo. Tai svar-
biausia priežastis, kodėl vakarų
spauda su juo vojoja, o vokie-
čiai ypatingai.

Doktor Živago yra tikrovė at-
tinkanti, antikomunistinis vei-
kalas, parašytas gyvenant po ko-
munistų valdžią. Autorius rizi-
kavo išmugeliuoti į užsienį
rankraščius, būdamas nepagy-
domu ligoniu. Toks jau neturi
ko nustoti ir dažniausia jau ne-
bijo komunistų policijos. Bet jo
draugė su dukterim, įtartas pa-
dėjusios su rankraščiais, dar ir
šiandien sėdi už tai kalėjime, jei
iš viso dar yra gyvos. Čia reikia
didelės fantazijos įtarti komu-
nistų suokalbi "kad patraukti
krikščionis tą romaną perskai-
tyti". Aš jį perskaičiau krikš-
čioniškai ir neradau nei vienos
vietos, kur komunizmas būtų "iš-
keliamas į padanges", bet visur
priešingai.

Savo laiku vienas "ekspertas"
mūsų spaudos tvirtino "remiantis
savo diplomatinio patyrimu", kad
U2 lakūnas yra rusų šnipas. Ne-
būkime per daug razumni neturė-
dami kiti žinių šaltinių be radi-
jo dėžutės, televizijos ir gelto-
nosios spaudos.

Aš nesuigaudau, kodėl p-lė
Kizytė turi persiųsti kieno nors

ALT S-gos seimo metu St. Louis Statler viešbuty buvo suruošta dail. J. Bagdono kūrinių paroda, ku-
rią aplankė seimo dalyviai ir svečiai. Nuotraukoje grupė parodos lankytojų klausosi ALTS pirm. Vy-
tauto Abraitio kalbos, atidarant parodą.

ATEITIN PAŽVELGĖS ALTS SEIMAS (2)

Lietuvos laisvinimo organiza-
cijų veiklos klausimais įdomų,
gyvą ir daug šviesos (nešusį) pra-
nešimą padarė LNT pirmininkas
dr. Bronius Nemickas.

Nurodęs priežastis, dėl kurių
ALT S-ga jau nuo seniau reikala-
vo reformų ALT vadovybėje, jis
plačiau sustojė ties veiksmų vie-
nybės problema.

Jo išvadoje, veiksniai
(VLIK) turėtų ieškoti
naujų reformų savo
veiklai, nesiremiant fikci-
jomis, bet realia, gyvą jė-
ga, atsiremiančia į mūsų vi-
suomenę, išrinktais ir pasi-
tikėjimais turinčiais savo at-
stovais veikti ir vykdyti savo
darbą, tikrai atitinkantį Lie-
tuvos laisvinimo reikalavi-
mams.

Toks darbas neturėtų susikirs-
ti su diplomatijos jau atliekamais
uždaviniais. Tuomet nebereikėtų
memorandumų įteikimų ir vizitų
Washingtono vadinti laisvinimo
darbu.

Todėl ir LNT neina į kokį nors
konkurencinį darbą su kitais
veiksniais, o siekia visuomeni-
niai - politiniu ir kultūriniu dar-
bu eiti į amerikiečių ir kitų tau-
tų visuomenę, populiarinant ir
gyvą palaikant Lietuvos laisvės

asmeniškų laiškus? Kam tarpi-
ninkai? Pašto ženklas kainuoja
25 ct. o adresuoti galima į Rašy-
tojų Klubą Maskvoje.

Polemika su komunistu būtų ly-
giai kaip mušti botagu į vandenį,
ir abejojant suaugęs žmogus šiandien
gali tokiu tuščiu darbu užsi-
imti.

Kasmet išleidžiama tiek daug
rimtybės antikomunistinių knygų,
kad jei "pasaulis" kas dešimtą
perskaitys, tai jau bus pakanka-
mai apšviestas be mūsų dovy-
dėniškų "analizių" -- bet ar
pakeis savo elgesį -- tai kitas
dalykas.

Laiškas parašytas ne tūkstan-
čio, ne šimto tremtinių, bet vie-
no asmens. Ką jau ten sakyti, kad
parašytas kenčiančios lietuvių
tautos...

A. Musteikio pasiūlymas lai-
šką ir analizę verstį į anglų,
vokiečių, prancūzų, indų, italų
kalbas ir "paskleisti tų kraštų
spaudoje" teoretiniai būtų neblo-
gas; Tik tiktų išversti tom kal-
bom vieną sakinį: -- "komunis-
tai yra no good", turint galvoj,
kad praktiškas paskleidimas pa-
saulio spaudoje tik to vieno sakini-
nio kainuotų didelį pinigą.

Dar viena smulkmena dėl ver-
timo į indų kalbą. Amerikonai
tvirtina, kad Indijoje su dialek-
tais yra 800 kalbų. Patys indai
sako kad yra tikrai maždaug 15
kalbų ir 150 dialektų. Oficiali in-
dų kalba yra anglų ir dar ilgai,
jei ne visiems laikams, tokia pa-
siliks. Siūlytojų reikėtų turėti
tai galvoj, jei jis pats imtų to
darbo, o ne norėtų, kaip įprasta,
kad kiti atliktų, jei tikrai kaip
jis sako: -- šis siūlymas nėra
juokas.

V. Skinka
Cambridge, Mass.

reikalą. Tokiu būdu yra pavykę
ieiti į Vokietijos radiofonus ir
kultūrinės institucijas su lie-
tuvių kultūriniais laimėjimais. To-
kiu būdu buvo pasiekta su Lietu-
vos klausimu net Azijos tautų
spauda.

VLIK atstovų keliai į vienybę
yra bėkompromisiniai ir neturi
reikiamo nuoširdumo. Tai paro-
dė ir paskutiniai pasitarimai
su PLB.

VLIK siūlomoji bazė vienybei

Lemiančią reikšmę turi straips-
niai svetimoje spaudoje, nes jie
pasiekiami ne tik politikos val-
duotojų, bet ir tų tautų visuome-
nės. Tokių straipsnių autorių
paremia LNF, lygiai kaip Fondas
ne kartą yra parėmęs mūsų stu-
dentų leidžiamą Lituanus žurna-
lą.

Artėja birželio įvykių minėji-
mai sudaro gerą progą visuomenę
supažindinti su mūsų partizanų
sukurtomis Laisvės Kovų Daino-

ALT S-gos pirm. V. Abraitis (dešinėje) atidaręs parodą, pri-
statė dail. J. Bagdoną (vidury). Tolumoje Vilties draugijos pirmi-
ninkas dr. V. Ramanauskas, filmavęs parodos atidarymą.

arsiekti yra nepriimtina tiems,
rie pripažįsta krašto gyventojų
primatą.

Nes gi mūsų principu ir
baze yra -- Lietuvos išlais-
vinimo, o ne jos valdymo klau-
simas.

Neužtrenkiant durų į tolimes-
nius vienybės siekius, LNT prin-
cipai tuo klausimu yra aiškūs ir
nedviprasmiški.

LN FONDO KLAUSIMAI pas-
sisakė to Fondo pirmininkė Emi-
lija Čekienė.

Savo išsamiaame pranešime, nu-
rodžiusi į kelius pavyzdžius, ku-
riais tiek nacių, tiek ir komunis-
tų vadai stebėjosi nepalaužiamu
lietuvių tautiniu charakteriu ir
tvirtu nusistatymu priešintis
prieš bet kurias pavergėjų užma-
čias šiandien jau atsiranda vienas
kitas "bendradarbis" ir išeivijos
eilėse, tuo papildant Lietuvos
okupanto kadrus užsienyje.

Tačiau mūsų jėga glūdi tose
organizacijose, kurios ne vien
kultūriniais darbais, bet ir ki-
tomis galimomis priemonėmis
siekia kovoti už Lietuvos laisvę.
Viena tokių institucijų ir yra
Lietuvos Nepriklausomybės
Fondas, pradėjęs savo 9
veiklos metus.

Idėjinės kovos akivaizdoje, sa-
ko E. Čekienė, mūsų didžiausiu
ginklu yra propaganda spaudoje.
Ne agituojanči ir melą skleidžian-
ti spauda, bet tiesą atverianti.

išleisti anglų kalba išsamų infor-
macinį ir mokslinį veikalą apie
Lietuvą. Tokie knygos išleidi-
mas būtų vieni iš reikšmingiausių
mūsų kovos su okupanto me-
lu įrankių. Tokio leidinio neparė-
mimas finansiškai reikštų ne ką
kitą, kaip parėmimą priešo pro-
pagandos.

Tat pirkimas ir aktyvesnis pla-
tinimas Laisvės Kovų Dainų pa-
greitins išleidimą naujojo leidi-
nio, taip reikalingo šio meto pro-
pagandinėje kovoje.

"Ivairių lietuvių fondų išeivi-
joje priskaitome apie 20", sako
LNF pirmininkė, "bet nei vienas
iš jų dar neatliko ir nesirengia
remti tų darbų, kuriuos jau yra
parėmęs ir užsimojęs ateityje
remti LNF".

Kiek širdies ir aukos įdėsime
Lietuvos laisvės idėjai įgyven-
dinti, tiek rezultatų pasieksime
bendros kovos fronte.

Po tų dviejų pranešimų kilu-
sių diskusijų metu buvo pareikš-
ta nuomonių, kad reikėtų siekti ir
savų fondų didesnės kontrolės;
vienybės siekti su grupėmis, ku-
rios nuoširdžiai jos trokšta, o ne
su tomis, kurios tik kalba apie
vienybę.

Finansinių reikalų didesnė
koncentracija ir labiau kontro-
liuojamų planų rėmimas buvo iš-
keltas ne vieno tais reikalais pa-
sisakiusio.

Pageidauta taip pat didesnio
organizuotumo kai kuriose vieto-
vėse rinklavių LN Fondui prave-
dimo metu.

Sekę skyrų atstovų pranešimai
parodė, kad skyruose vyksta
darbas, kuriuo gali didžiuotis ne
tik ALT S-ga, bet ir tos lietuvių
kolonijos, kuriose tie skyriai taip
gyvai ir aktyviai reiškiasi ne vien
tik savo tiesioginiame darbe, bet
ir bendrinėje organizacijoje.

Iš būdingesnių skyrų veiklos
aprašų tiktų paminėti Bosto-
no skyriaus narių aktyvumas,
tiek savo įsigytuose namuose,
tiek plačioje Bostono visuomenė-
je.

Richmond Hill skyriaus
nusistatymas per ateinančius
metus aktyviai jungtis į Vilties
d-jos rėmimą.

Clevelando skyrus, di-
džiausią įnašą atsieks Vilties
d-joje, planuoja iškilmingai pa-
minėti Prezidento Antano Sme-
tonos 20 metų mirties sukaktį.

East St. Louis skyrus
džiaugiasi, galėjęs seimo proga
iškilti ne tik vietos lietuvių tarpe,
bet pralaužti duris į vietos ame-
rikiečių spaudą.

Newarko skyrus pasižymi
savo stipriu atstovavimu bendri-
nėje organizacijoje ir tuo, kad
skyriaus vadovybė remiasi veik-
visas vietos bendrinių organiza-
cijų veikimas.

Omahoje -- kiek sunkiau
reikštis, kai neturima vietos
meno pajėgų, o nuotoliai atbaldo
kitų miestų menininkus pasirody-
ti. Tokiu būdu netenkama pelno
duodančių parengimų.

East Chicago -- nedidelė
lietuvių kolonija, bet skyrus yra
pasireiškęs didelės kolonijos dar-
bais. Čia taip pat bendrinės or-
ganizacijos remiasi skyriaus jė-
gomis. Lietuvos klausimu pra-
laužti keliai į vietos amerikiečių
spaudą.

(Nukelta į 5 psl.)

Dirvos redaktorius J. Čiuberkis supažindina J. Česonį ir Bronę
Paplėnienę su Vilties spaustuvėje atliktais darbais, kurie buvo iš-
dėstyti parodai seimo salėje.

Vyt. Gedgaudo nuotraukos

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

Petras Stravinskas

RIKIAVIMOSI KLAUSIMAIS (2)

Laisvinimo klausimais (5)

Psichologinės sąlygos

Prieš penkerius metus pradėtosios ir beveik metus nusitęsios Vliko grupių derybos su Vlike nedalyvaujančiomis grupėmis, kaip žinome, baigėsi nesėkme.

Šiandien, jau iš šios tokios laiko perspektyvos žiūrint į to meto derybinius pasitarimus, darosi aišku, kodėl jie taip nesėkė.

Nesusitarimo svarbiausioji priežastis, atrodo, yra buvusi ta, kad anuomet dar nebuvo tinkamų psichologinių sąlygų šalims tartis ir susitarti.

Jei ir šiandien vedamos Vliko įgaliotų asmenų derybos su Vlike nedalyvaujančiomis grupėmis dar neina taip, kaip norėtume, tai irgi gal dėl tų nepalankių psichologinių sąlygų, dėl deryboms dar pilnai neparuoštos dirvos.

I. KAS GI TURĖTŲ PARUOŠTI DIRVĄ IR SUDARYTI PALANKIAS PSICHOLOGINES SĄLYGAS DERYBOMS?

Tai mes visi, dalyvaujantys visuomeniniame, politiniame darbe. Pirmoj eilėj mūsų politinis aktyvas (aktyvieji politikos veikėjai).

II. KĄ TURĖTUME PIRMOJ EILĖJ DARYT?

1) Pirmiausia, sakysiu, susitaukinkime.

a) Eilę metų besiginčijdami laisvinimo klausimais, esame pasakę vieni kitiems aštresnių žodžių, gal ir padarę vieni kitiems asmeninių nuoskaudų. Anot a.a. Dr. K. Griniaus, paskelbkime vieni kitiems amnestiją. Supraskime vieni kitų negalias ir silpnynes ir atleiskime vieni kitiems padarytas nuoskaudas.

b) Stenkimės surasti būdus ir priemones atstatyti garbę ir gerą vardą tiems, kurie jaučiasi dar ir šiandien kitų nuskriausti.

2) Visais galimais būdais stenkimės išlyginti nuomones laisvinimo klausimais. Kol skirsimės savo pažiūroms esminiais laisvinimo klausimais, vienybės nebus.

a) Tęskime toliau jau gražiai New Yorke pradėtus visų mūsų politinių grupių suėjimus vieniems pasikalbėjimams ir diskusijoms laisvinimo klausimais.

b) Aiškinkimės spaudoje, nevenkdam ir nebijodami diskusijų laisvinimo klausimais.

c) Plėskime asmeninius kontaktus vieni su kitais. Stiprinkime tarpusavio sugyvenimo dvasią, draugiškumo ryšius. Iš privatinų gražių ir jaukių santykių išsivystys ir tokie pat mūsų ryšiai viešajame politikos gyvenime.

d) Aiškinkimės laisvinimo klausimus ir privatinuose pasikalbėjimuose, taipgi susirašinėdami vieni su kitais laiškais. Ir šiuo būdu darykime vieni kitiems įtakos. Broliška meile spinduliuokime iš arti vieni kitiems.

3) Tarpininkaukime, kas galime, pasikiroms Vlikenėsančioms grupėms įsijungti į Vliką.

a) Stenkimės išlyginti šalių nuomonių skirtumus ir pašalinti nesuderinamumus.

b) Tą galime padaryti ir neoficialiai, privatiniais susirašinėjimais su grupės vadovaujančiais veikėjais ir su Vliko vadovaujančiais.

4) Padėkime, kaip jau anksčiau rašiau, Vliko sudarytajai taikomajai (konsolidacinei) komisijai atstatyti vienybę.

5) Matydami tą ar kitą Vlike

nesančią grupę pajudėjusią vieningo laisvinimo darbo kryptimi, netrukdykime jos žygių ir džiaukimės. Jei negalime pasiekti vienybės visa apimtimi, bandykime prie to eiti palaipsniui.

Šiuo planu, sistemingai eidami prie mūsų didžiojo tikslo (visų mūsų politinių grupių apsijungimo tautos atstovybėje), tikėkime, to tikslo ir pasieksime.

Taigi pirma eile: a) atšildykime santykius, b) pažadinkime vieni kituose norą gyventi taikoje ir politinėje vienybėje, c) vadinasi, paruoškime tinkamas psichologines sąlygas mūsų grupėms vienybės atstatymo reikalui tartis ir, pagaliau, susitarti.

(Bus daugiau)

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIŠ,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę
**PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT**
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
CLEVELAND 24

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 1/2 %

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

LOŠĖJŲ RATELIS

JURGIS GLIAUDA

DIRVOS KONKURSE PREMIJUOTOJI NOVELĖ (12)

— Labas, Morkūniene, — Jackus pasveikino moterį.
— Labas, — atsakė ji santūniai ir taip tarp kitko.
— Matau, atpoksėjo padaužos, — pasakė Jackus, akimis durstelėjęs į traktorių. — Skuba mūsų pėdsakus nušveisti.

— Jų turtas, jų ir darbas, — ji atsakė trumpai ir pasikesino eiti savo keliu.

Jackus skubiai atkumposėjo prie jos.

— Morkūniene, — suvapsėjo jis, taip staiga susijaudinęs, lyg į krūtinę trenktas, — meldžiu tave, atnešiau tau tą prakeiktą čekį ir atiduodu. Ne kiaulė aš, ir nenoriu ja būti. Nereikia man čekio, ne mano jis, tavo žemė, tavo ir pinigai.

Sena moteris aštriai peržvelgė prieš ją sustyrusį Jackų.

— Aš savo dalį gavau ir man užtenka. Man tavo čekio nereikia, už jo aš savo žemės neatpirksiu.

— Susimildama, priimk, kad man būtų lengviau. Jis man pirštus svilina.

— Tu, Jackau, man kambarį išdažei, — pasakė Morkūniene su lengvu, lyg perregimu šypsniu ant lūpų, — už tai dėkui. Tebūnie tas čekis tau už dažus, už darbą, na ir už tavo širdingumą.

— Nekrėsk džiokų, Morkūniene, — gailiai suriko Jackus. — Man dabar ne džiokai dūšioj, o katės nagais drėskia.

Jis stengėsi surasti čekį savo piniginėje. Po pirštais

vėlėsi, maišėsi, čiūžėjo kažkokie kvitai, popiergaliai, niekai. Jis labai bijojo, kad Morkūniene tuoj paeis ir paliks jį nesuradusį čekio.

— Palauk, — sustenėjo jis maldaudamas, — štai jis, biauzybė. Svilina jis man pirštus. Paimk, susimildama.

Jis ištiesė ranką su čekiu pirštuose.

— Aš tau pasakiau, kad neimsiu ir tiek, — griežtai ji atkirto. — Ar manęs iki šiol dar nepažįsti? Pasakiau ir tiek.

— Morkūniene, — staiga sujudo, suerzėjo Jackus sugavęs savy tą svarbiausią, ką jis geidė ir nesiryžo pasakyti jai per penkioliką jos ir savo našlystės metų, — o gal tu meni, kaip ant tos pat vietos kur dabar stovime, aš paklausiau tavęs naitin tventi metais pavasarį, ar eisi už manęs? O kad dabar to pat paklausčiau.

Jis sustyręs stovėjo prieš mažytę seną moterį ir tas pailgas popiergalis, čekis, stačarojo dėl vėjelio jo storuose, dėl darbo sustirusiuose, krumplėtuose pirštuose.

Morkūniene veidas pasidarė visai griežtas, atšiaurus, lyg susislėpęs už kaukės, bet akių guslėpti jai nevyko. Slystelėjo žvilgsny gailestys. Tik kam: ar Jackui, ar savo gyvenimui?

— Jackau, — ji pasakė, — aš tam savo namą klubui atidaviau, kad vėl galėčiau bent pastovėti greta gyvenimo. Sena esu, o mirti vis nenoriu. Ilgai man užtruko, kol nusitariau. Atėjau kluban po ilgo meto. Senų draugų nebėra. Tik tave vieną teradau. Tave rasti man tikrai buvo smagu. Ačiū tau už tą pink kambarėlį. Bet... palik mane prie Morkūno, leisk mirti Morkūniene besant. Per vėlu. Žinau tu čia kalbi ne dėl mano pomirtinės, tu geras esi žmogus. O juk susivienijimai mūsų skirtingi. Ar ne taip aš atsakiau tau tada, Jackau? Ant tos pat vietos, prie tų pat durų.

— Visai taip, — jis prisipažino skausmingai nujausdamas kur ji suka, bet vis poselėdamas bailingą viltį.

— Ir dabar tą pat pakartosiu, — pasakė Morkūniene. Gailestys, slystelėjęs jos žvilgsny buvo užgesęs. Ant veido buvo neperregima kaukė, neperregima, mįslingai — ne-

III. -- NUSISTATYMAI DĖL VLIKO

Jokios privartos, jokios "kumščio teisės" nėra ir nustatymams reikšti vadinamajame laisvinimo fronte. Tiesą sakant, savo turimomis jėgomis ir negalime sudaryti tikro laisvinimo fronto. Mes giname Lietuvos nepriklausomybę idėją ir Lietuvos teisę į nepriklausomybę, mes stengiamės tą Lietuvos siekimą populiarinti tarp už mūsiškes realesnių ir stipresnių pajėgų, kad iš jų susidarytų tikras laisvinimo frontas, ar bent pagalbos frontas, kuris pajėgtų ir ryžtųsi padėti mūsų tautai išsilaivinti. Šių mūsų pastangų vadinimas "laisvinimo kovos frontu" yra pretenzingas susidarėjimas tikrovės neatitinkančių iliuzijų.

Įvairūs nusistatymai dėl to, kaip mums būtų geriau susirinkti Lietuvos teisėms ginti, tuo tarpu daugiausia sukasi apie daug siauresnį reikalą. Būtent, apie tai, kaip turėtų būti suorganizuotas ar reorganizuotas Vlikas: ar jis turi likti koks yra, ar reikėtų jį kaip nors stiprinti, kai nors keisti, ar gal ką kita jo vietoj kurti.

Apie tai nuomonių ir nusistatymų yra įvairių. Jų turi ir paskiri asmenys, ir paskiri sambūriai, jų tarpe ir tie, kuriuos laikome politinėmis partijomis. Nes gi yra laisvė turėti nuomonių ir nusistatymų. Nėra -- ir norime, kad nebūtų -- kumščio, veržiančio visus laikytis tuo klausimu tik vieno padiktuoto nusistatymo.

Paties Vliko nusistatymų reikėjai, tiesa, lyg norėtų, kad visi klausytų tik jų nusistatymo. Kitokios nuomones jie bando net smerkti, kaip nusikaltimą prieš lietuvių tautos interesus. Tai jau bandymas pavartoti, jei ne fiziškai, tai bent moralinį "kumštį" prieš skirtingas pažiūras.

Taigi raginimai vengti "kumščio" ir puoselėti nuomonių laisvę turėtų būti adresuojami ne partijų vadovybėms (jų santykiuose su nariais), o Vlikui, jo santykiuose su visuomene.

IV. -- SU KUO TARTIS: SU ASMENIMIS, AR SU PARTIJOMIS?

Vlikas yra ne asmenų, o sambūrių - partijų koalicija. Ji yra paremta (daugelio ginčijama) nuomone, kad visuomenė susideda iš partijų ir šalia partijų lyg ir nebūtų dėmesio vertų visuomenės elementų. Susirūpinimuose dėl vienybės stokos paprastai negir-

* Plg. P. Stravinsko "Laisvinimo klausimais (2) Asmens laisvė, ar kumščio teisė", Dirva, 62 nr.

V. RASTENIS

dime susirūpinimo, kad partijų neapreptoji visuomenė Vlike reprezentacijos neturėjo ir neturi. Visas negerumas esąs tik tas, kad ne visos partijos surinktos po Vliko iškaba. Tad ir bandoma vesti derybas su Vlike nesančiomis partijomis: jei tik jas pavyksią įtraukti, tai būsianti pilna vienybė.

Bet tartis su partijomis reikšia tartis su jų vardu kalbėti autorizuotais jų vadovybių atstovais. Žinoma, ir iš Vliko pusės turi kalbėti tik autorizuoti jo vadovybės atstovai.

Paskirose partijose ar jų koalicijose (kaip, pav., Vlikas ar LNT) gali būti narių, netgi vadovybių narių -- disidentų (atskalūnų, kitatikių), kurių nuomonės dėl pasitarimų objekto gali būti kitokios, negu jų partijose ar koalicijose vyraujančios. Bet tada jie gali kalbėti tik savo, o ne savo partijų vardu. Atskalūnų susitarimai juk partijų nesaistytų, tai jie neturėtų nei vertės, jeigu reikia partijų koalicijos.

Ypač bergždžios atrodo pastangos, kai gera valia užsidedęs neautorizuotas paskiras asmuo, sakysim, Vliko vardu ar tik už Vliką, bando įžiebtį pasitarimus tarp Vliko ir jo "opozicijos" partijų ar jų vadovybių narius, čiupinėdamas ar neris "sukaibamėsių" atskalūnų.

Prieš akis turimasis atvejis dar savotiškesnis tuo, kad, atrodo, tik "opozicijos" partijoms priklašama "nenatūraliai padidinta drausmė ir palenkimas asmens teisės (laisvai reikšti savo mintis) kumščio teisei"... Reikalaujama, kad partijos nekludytų nariams laikytis dėsno "kas galva tai razumas", ir kad nariai uoliai kiekvienas saviškai reikštųsi, nekrepdami dėmesio, koki nusistatymai yra priimti jų bendraminčių sambūriuose, ir kalbėtų "teklausydamai savo sąžinės ir vadovaudamiesi tikrai savo įsitikinimais". Kitaip sakant, apeliuojama į partijas (su Vliko pažiūromis nesutinkančias), kad jos iš "bendraminčių sambūrių" pavirstų "įvairia-minčių konglomeratais" kitaip sakant, kad savo bendros nuomonės nebeturėtų, pakritytų, taigi praktiškai likviduotųsi...

Kokia prasmė siūlyti nuomonių pakritymą sambūrių, su kuriu norima susitarti? Su kuo gi būtų susitarta, jei būtų? Partijos, kuri savo viduje neturi nusistatymų drausmės, įsipareigojimais nieko nereikėtų, nes nežinia kas iš jos narių tuos įsipareigojimus vykdytų "teklausydamas savo sąžinės"...

"Privačios iniciatyvos" pasi-

tarimai Vliko reikalais tarp "savo sąžinės teklausančių" paskirų asmenų, galbūt, yra puikus ir labai sveikintinas dalykas. Bet tai jau ne Vliko (partijų koalicijos) lipdymas, o bandymas (gal tik netyčia) kurti vietoj Vliko kažką naują. Siekimas iš esmės geras. Tik metodas sunkus. Nes tai yra lyg užsimojimas išspręsti lygtį su keliais tūkstančiais nežinomųjų.

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ!

KVIETIMAS V A S A R O S ATOSTOGOMS

Maloniai kviečiame atvykti į saulėtą CAPE COD ir šių metų atostogas praleisti geram poilsiui specialiai paruoštoje **MESKOS** viloje ir **MEŠKIUKO** vasarnamyje.

Medžių apsupta erdvi rami aplinka, dideli patogūs kambariai, geras sveikas maistas, malonus nešaltas Atlanto vanduo. Palangos švarumo paplūdimio smėlis, lietuviška dvasia ir gera nuotaika, vaikų priežiūra...

Vasarvietė atidaroma birželio 15. Kas vasaros nuo birželio 15 iki birželio 30 ir nuo rugsėjo 1 iki sezono pabaigos, gaus 15% nuolaidą. Labai prašome užsisakyti kiek galima iš anksto.

Iki birželio 15 kreiptis: **S. M. Lušys, 88-01 104th St., Richmond Hill 18, N. Y. Tel. VI 9-1193.**

Po birželio 15: **Vila MEŠKA, 42 Beach St., Monument Beach, Cape Cod, Mass. Tel. 759-3251 (Area Code Nr. 617).**

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite. (2) 2 Room suite. Private Baths, gas furnace. Must sacrifice. \$15,460. Telephone: 883-9856 — after 6 P. M. IM 7-7080.

(68)

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBURGH Hgts. area, 4 Rooms down \$70.00, 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quiet, clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080.

(68)

atspėjama, kaip mirusiųjų veidai.

Nesakius nė sudiev, išsiblaškęsi ji buvo, ar suglumis, Morkūniene nuėjo savo smulkiais, skubiais žingsniais šaligatviu, nešdama, kiek atkrisdama šonan, didelę kartoninę dėžę. Moteris tuoj ir dingo už gatvės kampo.

Jackus liko, kaip trenktas, stovėti palei klubo duris. Jis atsirėmė į šaltą tureklių geležį ir susigriebė beturįs čekį savo papurusiuose pirštuose. Pagiežingai jis įkišo tą klubo mirties liudijimą į kelnų kišenę. Jam įsmilko mintis, kad vieta, ant kurios jis stovi, yra dviguba jo laimės laidotuvių duobė. Tos pat durys su riestais geležiniais turekliais, ir tie du betoniniai, suplyšę laiptai. Atrodė, anos pėdos, jo ir Onutės, iš naitin tventi metų dar tebešiltos ant to šaligatvio ir ant tų laiptelių.

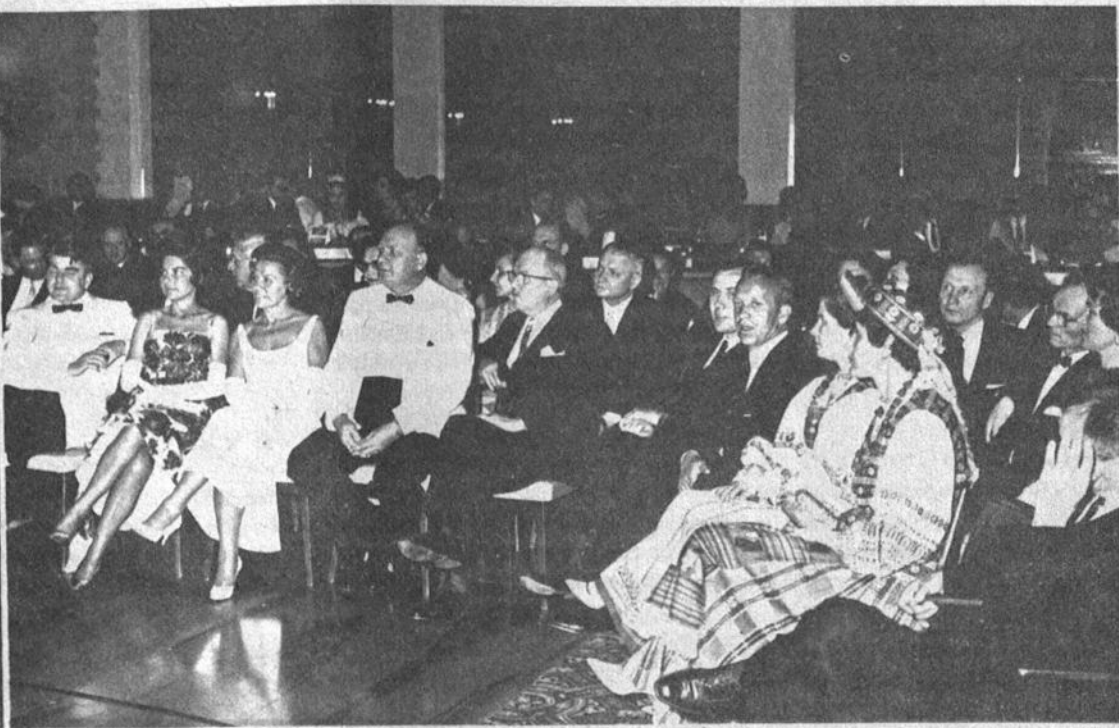
Iš už apartamentinio namo kampo, kur pasuko **Morkūniene**, išsoko du paaugliai negriukai ir, kraipydamiesi, skubėdami, nudardėjo šaligatviu pro pat Jackų. Smagus, ilgakojis vižliukas sekė vaikus, kupinas jauno, šuniško išdysymo. Jis net neatkreipė dėmesio į sustyrusį prie durų tureklį Jackų.

Staiga traškantis dūžis sudrebino orą. Jackus bailingai dirstelėjo į Morkūniene namą. Traktorius skubiai ir lengvai vėl pakėlė savo žūdikišką inagį ir smogė rutuliu į naikinamo namo sieną, tarp lango ir stogo briauenos. Traškantis dūžis pasikartojo. Jį sekė skubus, gailus stiklų skambesys.

Jackus smarkiai pasisuko eiti. Jis žingsniavo labai greit, lyg skubėdamas pabėgti, lyg geisdamas tuoj tuoj nebegirdėti metalinio rutulio dūžio į tokią trapią, tokią švelnią mažyčio namo sieną. Bet dūžio garsas pasivijo Jackų dar ir dar, kol jis suskubo prieiti apartamentinio namo kampą. Bet ir toliau, jau už garsus slopinančio kampo, jis vis klausėsi su ligistu budrumu, ir vis girdejo dūžius, dūžius, gyvenimo pilnumą užmušančius dūžius.

Jam atrodė, kad jis talkininkauja žmogžudystei, kur ant žemės parblokštą auką negailestingai, žiauriai suspardo kojomis.

(Pabaiga)

KAIRĖJĖ: ALT S-gos seime St. Louis mieste dr. P. Švarcas kalbą į susirinkusius pasiklausyti koncerto programos.

ATEITIN PAŽVELGĖS SEIMAS

(Atkelta iš 3 psl.)

Chicago -- lietuvių sostinės skyrius, tiek savo narių skaičiumi, tiek gyvu reiškimusi vietos lietuvių gyvenime, yra vienas pajėgiausių. Kiek susidrausminęs galėtų žymiai daugiau prisidėti prie visų S-gos darbų įgyvendinimo. Tačiau skyrius atiduoda didelę duoklę bendrinėms organizacijoms savo pajėgiausiais nariais ir ištekliais.

Primami Sąjungos veikloje išryškėję ir reikalingi pakeitimai įstatuose. Pakeitimuose išryškinti skyrių ir centro valdybos finansinių reikalų tvarkymo metodai, gyvenimo reikalavimams pritaikomi ALT S-gos Tarybos nuostatai ir kt.

Po to seka Sąjungos valdomųjų organų rinkimai.

Rinkimų metu išryškėjo visuotinis Seimo pasitikėjimas buvusią valdybą ir pritarimas jos nuveiktiems darbams. Iš pilnatei-

sių 42 skyrių atstovų 37 pasisakė už pirmininką Vytautą Abraitį ir 39 už 4 valdybos narius: dr. Bronių Nemicką, Antaną Seniką, Emiliją Čekienę ir Povilą Ališauską.

Į Sąjungos Tarybą buvo išrinkti: Eug. Bartkus, dr. Steponas Biežis, Alb. Trečiokas, Julius Smetona, T. Blinstrubas, inž. J. Gaižutis, B. Gediminas, inž. J. Jurkūnas, J. Kasmauskas, dr. A. Rudokas, K.S. Karpius, J. Kazanauskas, V. Rastenis, Br. Paplėnienė.

Į Tarybą automatiškai įeina visi skyrių pirmininkai ar jų įgalioti skyrių nariai.

Į Revizijos Komisiją išrinkti Philadelphia's skyriaus atstovai: J. Česonis, A. Gruzdis ir P. Didelis.

Rezoliucijų komisijos siūlymu buvo priimta eilė principinio pobūdžio nutarimų. Vieną jų, dėl "bendradarbiavimo", jau esame

paskelbę praeitame Dirvos numeryje, kiti nutarimai liečia: -- jaunimo organizavimą, aktyvesnį rėmimą Vilties d-jos leidyklos pastangų, aiškų nusistatymą aktyviai remti ir jungtis į ALB veiklą, remti rezoliucijų akciją Kongrese ir kt. S-gos vidaus reikalus liečią nutarimai. Jų tarpe padėkos už taip gausius Seimui sveikinimus ir aukas, kurių tarpe atžymėtinos: Philadelphia's bankininko Cheledino -- 100 dol., ALTS Worcesterio skyriaus -- 100 dol. ir kt.

Gegužės 30 d. vakare skaitėti dr. Jono Balio ir dr. Vaclovo Paprocko pranešimai bendradarbiavimo su kraštu klausimais talpinami Dirvoje atskirai.

Birželio 1 d., po įvykusio Vilties draugijos apyskaitinio susirinkimo, apie kurį duosime atskirą pranešimą, St. Louis Statler-Hilton viešbučio patalpose, kur vyko ALT S-gos Seimas, buvo suruoštas susipažinimo vakaras, koncertas ir banketas.

Kokteilių taurėmis rankose šnekučiavosi seniai nematyti draugai ir pažįstami, svečiai, gausiai susirinkę iš St. Louis miesto ir apylinkių. Neužilgo ir koncertas viešbučio koncertų ir šokių salėje.

Koncertą pradėjo P. Adomavičiūtės -- Gintautienės, Lietuvos Operos baleto solistės, šokių studijoje paruoštos jaunos šokėjos. Kad ir ne profesionalinės šokėjos, bet tokiais atvejais laimi amžius ir gražios pastangos. Publika šiltai priėmė ir įvertino jaunučių ir bręstančių balerinų ir jų vadovės įdėtą darbą ir jaukią programos pradžią.

Antroje koncerto dalyje iškiliai pasirodė viešnia iš Clevelando, solistė Aldona Stempužienė.

Padainavusi Račinio "Už stalo sėdau", Sasnausko "Užmigo žemė", Vanagaičio "Godelį", Schuberto Serenadą ir Gounod Habanerą (iš operos Carmen) solistė publikai karštai plojant ir reikalaujant priedų, dar nuotaikingai ir įsijausdama padainavo Granadą, o pabaigai seną liaudies --

džukų dainą -- raudą, vieną seniausių liaudies dainų, kurių amžių vargu ar sugebėjo nustatyti ir mūsų folkloristas dr. Jonas Balys. Solistės gera nuotaika nuvalė trūkumus, suteiktus momentais neišsijautusios akompaniatorės.

Aldonos Stempužienės dalyvavimas koncerto programoje buvo vienu iš gražiausių lietuvių reprezentuojančių momentų, nustebinusių ne vieną svečią iš St. Louis amerikoniškųjų aukštųjų svečių. Taip pat ir veik visa susirinkusi St. Louis ir apylinkių lietuvių visuomenė turėjo progos išgirsti iškilią lietuvių dainos meno reprezentantę.

Po koncerto, banketo metu A. Stempužienei už jos gražią lietuvių reprezentaciją labai šiltais žodžiais padėkojo aukštieji St. Louis miesto valdžios pareigūnai.

Koncerto pabaigai prisistatė dar jaunas, vos prieš pusmetį pradėjęs veikti St. Louis lietuvių choras, vadovaujamas A. Paulikaitis.

Choras, padainavęs Žilevičiaus -- Pasakų mergelę, Švedo -- Dieduką, Sasnausko -- Karvelį, Paulausko -- Jūreivių maršą ir pabaigai Naujajai Jaunimo giesmę pasirodė turės balsinės medžiagos ir solo partijoms.

Energingo ir jauno vadovo rankose choras, jei tik mylės dainą ir turės daugiau progų pasireikšti, galės puikiai reprezentuoti St. Louis lietuvių visuomenę ne tik savųjų ratelėje, bet ir už jo ribų.

Po koncerto, banketo metu, rengėjų vardu dr. P. Švarcas 200 svečių akivaizdoje dar kartą padėkojęs ALT S-gos valdybai už suteiktą progą taip reprezentatyviai pasireikšti St. Louis visuomenės akyse, pristatė eilę garbės svečių ir pakvietė žodį tarti JAV kongreso atstovą Th. Curtis.

Kongreso atstovas, pasidžiaugęs tokiu gražiu lietuvių pasirodymu pirmą kartą St. Louis istorijoje, išskėlė JAV pagrindinius pažangos principus, kurių pamiršimas tuoj pajaučiamas.

Aukštas gyvenimo lygis pasiūlytas vadovaujantis sukurtais laisvės principais. Tačiau tie principai nėra kokie JAV nuosavybė. Jie privalo skverbtis į žmonių širdis ir protus, kad išvengtų kliūčių pažangai ir gerbūviui. Monroe doktrinos pažeidimas sukūrė Kubos problemą.

Būdamas įtakingu respublikonų atstovu kongrese, Th. Curtis ska-

tino visus lietuvius arčiau pažinti JAV moralinius principus, kad jais vadovaujantis visi bendromis jėgomis galėtume kelti ne tik šio krašto pažangą, bet plėsti laisvės ir pažangos idėjas, nešančias laisvę pavergtiems kraštams.

Banketas ir po jo sekę šokiai ir vaišės buvo gera proga ne vienam Seimo dalyviui arčiau susipažinti su vietos lietuvių bendruomenės atstovais, pasidalinti bendromis problemomis, ir nuotaikingai užbaigti taip kruopščiai iki detalių paruoštą ALTS Seimo ir Vilties draugijos susirinkimo programą.

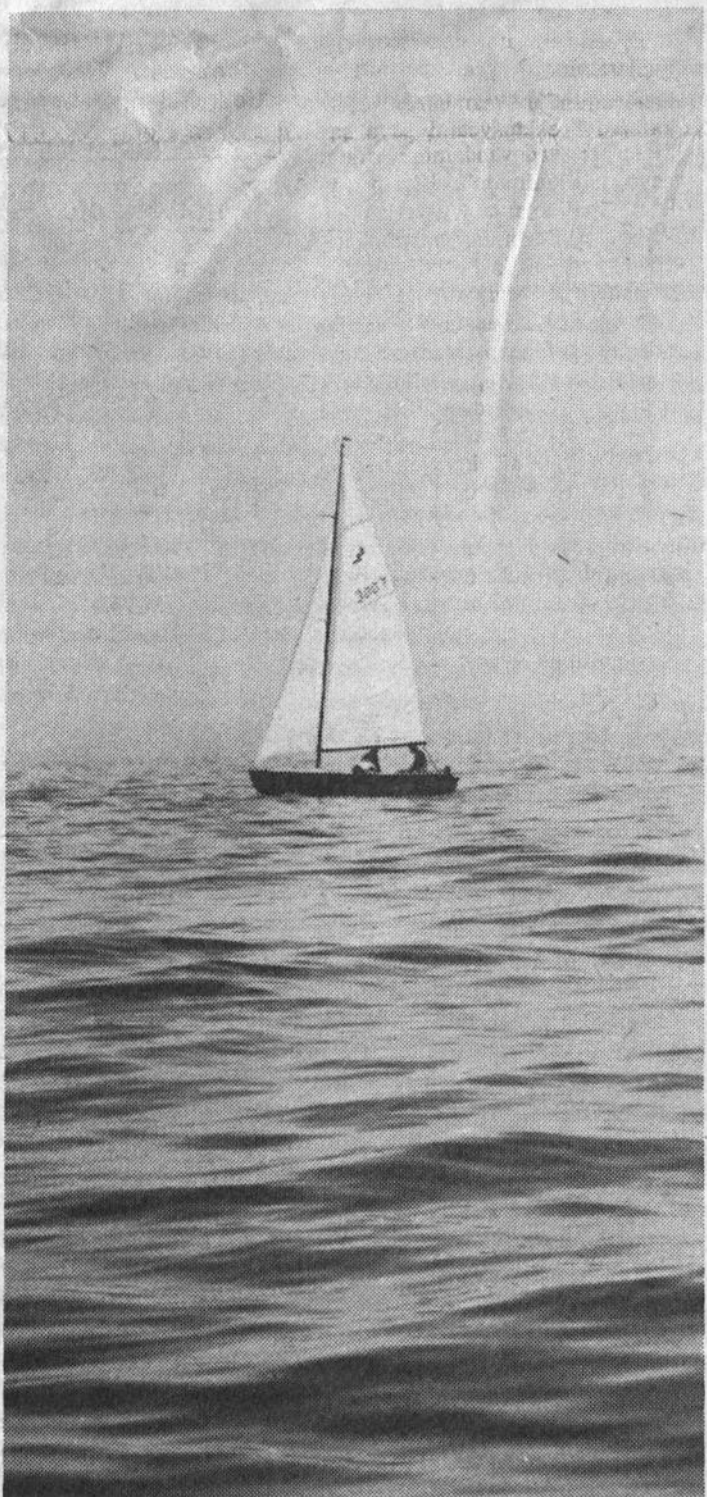
ALT S-gos Seimas ir Vilties draugijos susirinkimas, tiek techniškai paruošimo, tiek turinio atžvilgiu liks ilgai pavyzdžiu sekančioms Seimams ir jų rengėjams, o vadovybėms ir nariams gražiu paskatinimu dar glaudesnėmis gretomis siekti užsibrėžtų tikslų ir priimtų nutarimų įgyvendinimo.

Neveltui viskas vyko vieningai, giliu susikaupimu ir idėjinį įsijautimų dvasioje, t.y. St. Louis dvasioje.

V. Rastenis, dr. V. Ramanauskas ir dr. Br. Nemicka ALT S Seimo pertraukos metu dalinasi įspūdžiais.

Vyt. Gedgaudo nuotraukos

Planuojate atostogas? Skambinkite dėl rezervacijų. Kartu planuokite palaikyti ryšį su namičiais pasilikusiais. Dalinkitės atostogų džiaugsmu užmiestiniui pasikalbėjimu. Ir skambinkite dažnai.

OHIO BELL
complete communications
for home • business • community

ALT S-gos veikėjų žmonos O. Biežienė, I. Trečiokienė ir M. Bachunienė nepraleidžia nė vieno ALTS Seimo...

KUR GERIAUSIA PAILSETI PER ATOSTOGAS

GARSIAME CAPE COD — OSTERVILLE, MASS. KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO PRIVATAUS PLIAŽO, PUŠŲ PAVĖSYJE GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖJE

JANSONŲ VILOJE "AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

- Graži vila ir erdvūs kambariai.
- Privatus 2 akrų pušynas — parkas.
- Šiltos Golfštromo srovės atviros jūros plažas vos 7 min. peščioms.
- Rami aplinkuma — daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Geras ir sveikas lietuviškas maistas ir malonus pataravimas.

ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 15 D. IKI RUGSEJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus maloniai kviečia atvykti praleisti atostogas.

Iš anksto kreiptis:

E. JANSONAS, 15 Rosedale St., Boston 24, Mass.
Tel. (Area 617) 288-5999.

Po birželio 15 d. — AUDRONĖ-JANSONAS —
87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

Dabartinė Operetės choro valdyba. Sėdi: O. Dailidytė, V. Gintautaitė. Stovi: J. Jankus, pirm. dr. M. Žukauskienė ir dirigentas M. Cibas. Vyrt. Maželio nuotrauka

NEW YORK

OPERETĖS CHORO KONCERTAS

Newyorkiečiai turėjo puikią progą išgirsti Operetės choro koncertą, kuris įvyko gegužės 25 d., Apreiškimo par. salėje, Brooklyne.

Be gerai paruošto dirigento muz. M. Cibo choro, kuris kon-

certuoja tuo pačiu vardu jaudaug metų, kartais pasikeičiant dirigentams ir dainininkams, programoje dalyvavo solistė J. Lius-tikaitė iš Toronto, Kanados, so-pranas, jauna smuikininkė B. Pumpolytė, iš Philadelphijos, anksčiau laimėjusi Dirvos jau-nųjų talentų premiją. Akompana-vo A. Kepalaitė ir V. Strolia.

Po koncerto buvo šokiai ir vai-šės. Nors graži diena buvo pava-sariškai viliojanti į gamtą, bet žmonių prisirinko pilna salė ir nebaigiamais plovimais progra-mos dalyvius vertė dainas karto-ti.

SUSIORGANIZAVO BIRUTIETĖS

Gegužės 29 d. New Yorke įsis-teigė birutiečių skyrius.

Į pirmąją valdybą išrinktos: pir-mininkė Liucija Spirauskienė, vi-cepirm. Teodora Šlepetienė, sekr. Malvina Klevečkienė, išd. Kostė Klymavičienė, kult. va-dovės Marija Bulvičienė ir Ele-na Pūrelienė.

Naujai susiorganizavusias bi-rutietes pasveikino ramovėnų pir-mininkas J. Šlepetys ir kultūros vad. St. Gudus.

Sveikinimuose buvo užakcen-tuota lietuvių karių veteranų vals-tybingumo idėja: "Joks okupanto propagandinis, imperialistinis tikslus turis, tautinio neva gerbū-vio leidimas, bei duonos gabalo pavergtajam Lietuvoje numeti-mas nėra ir nebus Lietuvos lais-vės pakaitalas. Lietuva siekė ir sieks savos laisvos nepriklauso-mos valstybės."

Steigiamasis susirinkimas už-baigtas pirmininkės L. Spiraus-kienės žodžiu ir pasiryžimu tęs-ti ir puoselėti tauriusius biru-tiečių siekimus.

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UZSISAKYTI

Br. Railos: Tamsiausia prieš Aušrą — \$5.00.

Br. Railos: Iš Paskendu-sio Pasaulio — \$5.00.

Rap. Skipitis — Neprikl. Lietuvą Statant — \$5.00.

F. Neveravičiaus — Blaš-komos Liepsnos (2 tomai) po \$2.00.

M. Biržiška — Lietuvių Tautos Kelias II t. — \$3.00.

Kipras Bielinis — Teroro ir Vergijos Imperija Sovie-tų Rusija — \$2.50.

Leonas Dambrūnas — Lietuvių Kalbos Sintaksė — \$2.50.

Dr. Vanda Daugirdaitė-Sruogienė — Lietuvos Kul-tūros Istorijos Bruožai — \$2.00.

RAMOVĖNŲ IŠKYLA

Birželio 29 d. Echo Valley Lodge, Pennsylvania kalnuose, visais atžvilgiais gražioje vietoje ir malonių šeiminių Elenos ir Juliaus Garmų rūpestingoje globoje įvyks New Yorko vetera-nų karių ir jų šeimų išvyka.

Išvykos programoje poilsio, maudymosi gerai įrengtame ba-seine, lankymo įdomių apylinkės vietų, bus Karlo red. Z. Rauli-naičio paskaita, rašytojo Rutenio žodis ir, žinoma, vakare Joninių, petrinųjų bei pavilinių tradicinė šventė.

Į iškylą kviečiami kaimynai ra-movėnai ir jų šeimos iš Phila-delphijos ir New Jersey, bei ra-

movėnų draugai -- svečiai.

Informuoti: J. Šlepetys telef. HA 6-9257 arba St. Gudus telef. HY 1-5913. (ma)

CHICAGO

* ZILLIAN ar JILLIAN (gal Ži-lius) Adam yramiręs Manteno li-goninėje ir palikęs turto. Kas ve-lionį pažinto ir žino jo įpėdinius, malonėkite painformuoti Consu-late General of Lithuania, 6147 So. Artesian Ave., Chicago 29, Ill, Telef. REpublic 7-8334.

* DARIAUS - GIRĖNO LITU-ANISTINĖ MOKYKLA Chicago-je, birželio 9 d. 1 v. p.p. Mari-jonų Seminarijos aikštėje, Cla-rendon Hills, Ill., rengia sporto

ir dainų šventę. Bus mokinių pa-radas, sakalų gimnastika -- rit-miniai judesiai (su lankeliais ir vėliavėlėmis), tautiniai šokiai ir t.t. Šventė baigiama gyvuoju pa-veikslu -- Gedimino pilis.

Įsidėmėtina -- šios šventės pro-

gramoje dalyvaus ir mokinių tė-vai įvairiais pasirodymais ir lenk-tynėse sporte.

Bus laimės šulinys, atsigaivi-nimų ir valgių bufetai.

Lietuvių visuomenė kviečiama ypač šėimos su vaikučiais.

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
P.Rospect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie At-lanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigūs ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

1963. VII. 7 d.

ANTROJI JAV IR KANADOS LIETUVIŲ

TAUTINIŲ ŠOKIU ŠVENTĖ

ČIKAGOJE

(International Amphitheatre, S. Halsted & 48th Street)

Bilietai gaunami:

Cicero delikatesų krautuvė, 1425 So. 49th Ave.
J. Karvelis, 3322 So. Halsted St.
Marginiai, 2511 W. 69th St.
Royal Blue maisto krautuvė, 4359 So. Campbell Ave.
Visos JAV ir Kanados L.B. apyl.

Paštu: V. Grėbliūnas, 6941 So. Washtenaw Ave., Chicago 29, Ill.

Bilietų kainos: 2, 3, 4, 5, 6 dol.

KELIONĖ JŪSŲ MINTYSE?

Jei jūsų kelionės planai jau kiek pralenkę sutaupas, leis-kite **Society** pagelbėti su pa-skola kelionei. **Society** vi-suomet pasiruošusi su as-menine paskola bet kuriam naudingam tikslui, pakelia-mais mėnesiniais apmokėji-mais, pritaikytais jūsų biu-džetui. Jei ta paskola svar-bi jums, ji svarbi ir mums.

We Give and Redeem Eagle Stamps

MAY'S BASEMENTS

DOWNTOWN ON THE HEIGHTS PABMATOWN SOUTHGATE

PAKARTOJANT MŪSŲ IŠPARDAVIMĄ —

Naudokite daugiau, nei vieną jūsų laiptams, jeigu reikalinga — leiskite 1/2 jardo kiekvienai pakopai!

JUMBO DYDŽIAI

Sunkūs Viscose dirbtinio šilko pliušiniai

Prieškambariams ir laiptams kilimai

• Dryžuoti

• Rudi, juodi ir balti

• Žali, rudi ir balti

• Rusvi, rudi ir balti

• Juodi ir balti

24x72 inčų dydžio

24x144 inčų dydžio

1.99

3.99

Dideli, puikiai gumuotu pamušalu, kilimai, tinkami be-kur. Naudokite miegamiesiems, prieangiams, laiptams, pastogėms, salionams... kur tik vyksta gyvas judėjimas. Audiniai padaryti akiai sužavėti.

Priimami užsakymai paštu ir telefonu — skambinti Cherry 1-3070

BASEMENT RUG DEPARTMENT... THE MAY COMPANY... DOWNTOWN AND BRANCHES

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

* JAU ŠI SEKMADIENI -- birželio 9 d. Lituanistinių Mokymų gegužinė Naurų ūkyje.

Rengėlai laukia visų mokinių tėvų su šeimomis ir visų clevelandiečių lietuvių. Visiems bus smagu ir sotu. Pradžią 1 val. Programos pradžia 3 val.

* ANTANAS IR IZABELĖ JONAIČIAI džiaugiasi saulėtos Floridos atostogų malonumais ir siūnčia Dirvai ir clevelandiečiams linkėjimus.

* VISI KVIEČIAMI IR LAUKIAM! birželio 8 (šeštadienį) atsilankyti į Mažąją Liet. Tautinių Šokių Šventę 7:30 v.v. šv. Jurgio parap. salėje.

Be tautinių šokių programoje dalyvauja jau spėjus pagarsėti Clevelando Vyrų Oktetas, vadovaujamas Ryto Babicko ir muzikaliai šeimos atstovės -- sesutės Alkaitytės, kurios atliks keletą kūrinių pianinu.

Pastilinksiminiui gros geras orkestras. Įėjimas 1 dol.

Gautas pelnas skiriamas vyksantiems tautinių šokių šokėjams į ruošiamą liepos 7 Chicagoje JAV ir Kanados Lietuvių Tautinių Šokių šventę, kelionės išlaidoms padengti.

William Holsinger

* CUYAHOGA APSKRITIES MOKESČIŲ INSPEKTORIUI Ralph J. Perk ruošiamą vakariene, kuri įvyks birželio 8 d. 6 val. vak. Sheraton - Cleveland viešbutyje, tautybių grupių vadovybių rodomas didelis susidomėjimas. Įvairių tautybių merginos, iš-

sipuošusios tautiniais rūbais, priiminės svečius.

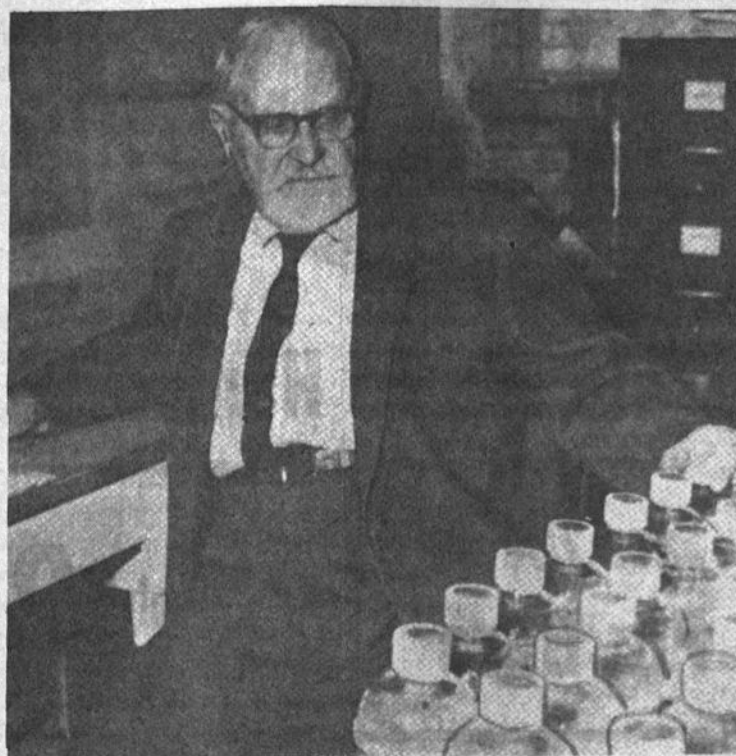
Vakarienei vadovauja Clevelande visuomenės sudarytas komitetas su gen. William Holsinger priešakyje.

NAUJAS SKAUČIŲ TĖVŲ KOMITETAS

Gegužės 19 d. šv. Jurgio parapijos salėje įvyko Neringos skaučių tauto tėvų ir rėmėjų metinis susirinkimas. Tėvų komiteto pirmininkas Mačys padarė pranešimą apie nuveiktus darbus, padėkojo tėvams už paramą ir gražų bendradarbiavimą su skautų vadovybe. P. Gaižtutienė painformavo apie metinį kasos stovį. Naujai išrinktieji asmenys į Tėvų Komitetą pareigomis pasiskirstė sekančiais: pirm. -- Julija Stuogienė, vicepirm. -- Vanda Gruzdienė, sekr. -- Vladė Butkienė, išdin. -- Zelmė Plodžinskienė ir narys -- Linas Staškūnas.

ATLETIKOS PIRMENYBĖS

Ši šeštadienį, birželio 8 d. Clevelande įvyks Lake Erie AAU vyrų ir moterų bei mergaičių 1963 m. lengvosios atletikos pirmenybės. Šios pirmenybės yra pačios žymiausios sezono varžybos, išaiškinančios distrikto oficialius 1963 m. nugalėtojus. Jose dalyvauja visi distrikto iškilieji lengvatletai, tiek klubų nariai, tiek universitetų reprezentantai, tiek ir klubams visai nepriklausantieji. Lake Erie distrikto apima šiaurinį Ohio su centru Clevelande, Ohio valstybėje yra 2 AAU (Amateur Athletic Union) distrikto: Lake Erie ir Ohio, su centru Columbus. Moterų ir mergaičių (14-17 metų) pirmenybės vyks naujai pasta-

Kazys Mažonas, Raudonojo Kryžiaus savanoris Clevelande, tikrina kraują Raudonojo Kryžiaus centre.

tytame stadione -- Tremont Valley Stadium, kuris randasi vadinamajame pramonės slėnyje, prie W. 11 St. ir Clark Ave. (apačioje Clark tilto). Varžybų pradžia: 10:00 val. ryto, finalai -- nuo 1:30 iki 4:00 val. po pietų.

Iš LSK Žaibo šiose varžybose dalyvaus A. Karaliūtė, V. Mockutė, D. Čiurlionytė, L. Juodytė, D. Jurgaitytė ir V. Ambrazevičiūtė.

Vyrų pirmenybės vyks Baldwin-Wallace universiteto stadione, Clevelando priemiestyje Berea, Ohio.

Iš LSK Žaibo vyrų pirmenybėse dalyvaus B. Lenkaitis -- disko metime ir rutulio stumime, K. Banys -- 1 mylios bėgime ir jau vasaros atostogoms iš Chicago's Loyola universiteto sugrįžęs mūsų rekordistas J. Kolovičius -- 880 yd. bėgime.

J. KOLOVIČIUS PAGERINO 800 M. REKORDĄ

J. Kolovičius, Clevelando LSK Žaibo narys, Š. Amerikos lietuvių rekordistas 800 m. ir 1500 m. bėgimuose, studijuoja Loyola universitetą Chicagoje, kur priklauso universiteto lengv. atletikos komandai. Gegužės 13 d. J. Kolovičius dalyvaudamas rungtynėse Elmhurst College, Ill., 880 yd. prabėgo per 2:53,2 min.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ

GERI NAMAI

2 šeimų prie pat šv. Jurgio parapijos, 2 nauji pečiai, nebrangus.

6 kamb. vienos šeimos, į šiaurę nuo Lake Shore Blv., didelis namas, pilnas rūšys, 2 garažai.

5 kambarių netoli E. 185, tik 20 metų senumo, geras nedideliai šeimai.

Plytinis, 4 metų senumo, 4 miegamieji, 2 pilnos vonos, padalintas rūšys, 2 garažai.

2 šeimų labai gerame stovyje -- plytinis.

2 šeimų nedidelis, beveik naujas, netoli Euclid gatvės, garažai, gražiai įrengtas rūšys.

Naujas Wickliffe, 3 miegamieji, prašo tik \$18,500.

Trijų miegamųjų Euclide prie E. 185 kt., labai švarus.

Krautuvė ir namas prie E. 185 gt., nebrangus, galima viršų gyventi, o apačioj prekiauti.

Mūrinis 5 kambarių su labai dideliu sklypu, tuojau galite užimti.

Norintieji pirkti, parduoti, ar mainyti, prašome sustoti ar paskambinti į EAST SHORE REALTY United Multiple Listing Service

Juozas Mikonis -- Realtor
780 E. 185 IV 1-6900
Res. KE 1-2190

* KAZYS MAŽONAS, RAUDONOJO KRYŽIAUS SAVANORIS - TALKININKAS, buvo gražiai paminėtas The Plain Dealer geg. 29 d. laidoje. Iš įdėtos nuotraukos daugelis ieško didelio panašumo su žymiuoju rašytoju Ernest Hemingway.

K. Mažonas, laikraštyje atpašakojęs savo praeities veiklą Nepr. Lietuvoje ir turėdus ryšius su Lietuvos Raudonojo Kryžiaus, pažymėjo, kad savanoriškoji talka tai kilniai organizacijai yra "kai kas, ką kiekvienas turėtų atlikti šalia savo profesijos, kai kas, nešąs nors šiek tiek naudos."

Baigęs chemijos ir farmacijos mokslus, K. Mažonas randa daug malonumo dirbant R. K. kraujo centre. Malonumo jis nesigailli ir savo bendradarbiams, džiuginąs juos ne tik savo talka, bet ir malonia asmenybe, nuoširdžia šypsena skaidrinąs jų nuotaiką.

Su malonumu turime pastebėti, kad K. Mažono lietuviškos talkos nuotaika neaplenkia Vilties draugijos ir Dirvos, kuriai jis taip pat neatsako savo talkos ir pagalbos.

Nors ir 74 m. amžiaus sulaukęs, K. Mažonas, vietoj ieškojęs sau paramos, rado puikų būdą talkinti kitiems ir užsitarnauti dėmesio, verto ne vien dėl jo malonios šypsenos, bet gilaus žmoniškumo, išplaukiančio iš kuklume paslėptos vertingos asmenybės.

SAVININKAS PARDUODA

1 šeimos, 8 kamb. namų, 6731 Edna Ave., netoli šv. Jurgio mokyklos. Erdvūs kambariai, aukštas rūšys, 2 automobilių garažai.

Skambinti A. Dailidei -- HE 1-8516.

EAST CLEVELAND -- 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000.00

4 1/2 %

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE -- 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

NEI GYVAS, NEI MIRĖS...

Pranas šešiasdešimt metų amžiaus, užaugo jis Marcinkonyse, pavyzdingo ūkininko šeimoje. Matydamas lenkų daromas skriaudas lietuviams stojo į partizanų eiles ginti savo tėviškę ir visą Lietuvą, per sieną į Vilniaus kraštą nešioja literatūrą, vėliau kovoja dėl Klaipėdos atvadavimo, gauna medalių, vėliau dirba šiaulių sąjungoj. Saugo Lietuvos pasienį ir už uolų pareigų eimą gauna medalių.

Kur yra Pranas šiandien?

Vargas į nutrėmė į Pietų Ameriką, kur sutiko daug didesnę vargą ir skurdą. Jis rašo: "Šaukiuos į Jus pagalbos. Jau antri metai guli ligoninėje; tris kartus operuotas, galva svaigsta ir nebeturiu jėgų jokiam darbu. Gaunu kelis dolerius pašalpos mėnesiui. Žmona taip pat operuota daugelį kartų. Besigydydami praradome tik sutaupas, bet ir namuką. Nebėr kur gyventi, nei už ką vaistų nusipirkti. Valgyti norisi, o nežinia kur to maisto gauti. Kai galėjau, jaunas buvau, vienas už visus kovojau, negi dabar visi laisvieji lietuviai man nepadės? Negi neatsiras, kas seną Lietuvos karį sušelpų? Atsiųskite, jei galite, nors paskaitytą Karį ar kitus lietuviškus žurnalus. Gal kas paaukotų gen. Raštikio

Prisiminimus. Nieko nebeliko, tik šiek tiek kantrybės dar turiu ir vilties laukti Jūsų atsiliepiant."

Panašūs laiškai kasdien plaukia ant Balfo stalo (105 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.).

ŠEIMOS

POILSIUI
PUIKIOS
MAUDYNĖS,
LAIVELIAI IR
ZUVAVIMAS

Christiana Lodge & Cottages on Christiana Lake

PLANUOKITE šeimai atostogas 32 akrai įvairių pramogų kupi noje LINKU vasarvietėje. Puikus maistas, baras, linksmavakariai. Laiveliai NEMOKAMAI. Dėl sąlygų teirautis BOX D-266, EDWARDSBURG, MICHIGAN, arba telef. J. Linkus, NEptune 1-5055.

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBURGH Htgs. area, 4 Rooms down \$70.00, 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quiet, clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 -- IM 7-7080.

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner, (2) 4 Room suite. (2) 2 Room suite. Private Baths, gas furnace. Must sacrifice. \$15,460. Telephone: 883-9856 -- after 6 P. M. IM 7-7080. (68)

4 BEDROOMS

Near Our Lady of Good Counsel Catholic Church and school. Large back yard for growing family, new bath room, full basement, good condition priced to sell fast. Owner leaving town. Phone owner ON. 1-4224.

1901 EGLINDALE AVE., 4-5 Near hospital: high income area, owner moving, must sell sacrifice make offer. BE 4-8319.

BY OWNER 3 FAMILY 5-5-3 2 modern kitchens and baths tile basement. By appointment only. 1323 West 89 St. ME 1-2931

BUNGALOW IN PARMA \$15,000

5 rooms, garage, and gas furnaces, near churches and schools, low taxes. 3103 Brookdale. PR. 1-5253.

BAY -- OWNER 3-4 Bedrooms Large carpeted living room, large kitchen with dining area, 1 1/2 car garage. \$18,400. 453 Huntmere. TR 1-7823

WESTLAKE, living room, family room, dining room, breakfast room, 2 fire places, 3 bedrooms, 2 car attached garage. Mid 20's. 1651 Canterbury TR 1-6419

WARRENSVILLE HTS. -- OWNER Lovely 3-bedroom home, L-shaped, living-dining room, 2 baths, garage, fenced-in yard, built-in oven and range, dishwasher, recreation room with glass bar and fireplace. \$21,500. Or best offer. Phone: 662-0516.

TO SETTLE ESTATE

2 bedrooms, 1 1/2 baths, older home; lot 57 1/2 x 358; open Sun., 2-6. 24020 Elm. 631-5256 or 777-0523.

OPEN, 4605 ARCHMERE, Corpus Christi, 4 bedrooms, brick bungalow, 1 1/2 baths, recreation room, 2 car garage. Phone: ON 1-1702.

STRONGSVILLE, Shurmer Rd.: 14x24 living and dining area; fireplace; jalousie porch; attached garage; large kitchen; basement; 2 bedrooms, expansion space; scenic 100x1,000 lot. Water, gas, and beautiful view, under bank appraisal. Owner. CE 8-4288.

7 HILLS -- OWNER, 3 bedroom brick ranch, 1 1/2 tiled bath, divided basement, recreation, 2 car attached garage, patio, lot 80x280. CTS. Upper \$20's. 301 East Parkhaven Dr. LA 4-1074.

G.I. -- FHA or low down payment, move right in, 3 bedrooms, frame, newly remodeled, 3 garages. Open Sunday -- 2-6 p. m. 1456 Olyvewood. Phone: 531-5298.

WILLCICK--BY OWNER

Attractively landscaped 50x150 lot, with 2 patios. 8 years old, 6 1/2 rooms framed colonial with basement. Back porch, carpeting, drapes, interior newly decorated. Large 2 car garage. Ideally located. Principals only, under \$20,000. WH 3-4627.

PIANISTO ANTANO SMETONOS REČITALIS

Sekmadienį, birželio 9 d., 7 val. vak. Cleveland Music School Settlement 11125 Magnolia Drive.

Programoje Bacho, Schuberto, Persichetti ir Chopino kūriniai.

Koncertą globoja Čiurlionio Ansamblis

A "STOP" Sign TO NEW CAR BUYERS

Stop and consider how much you can save by Financing your car at our Rate of \$5 per \$100 per year. Let us prove that we can save you money!

Visit any of our convenient 71 offices or PHONE CHerry 1-0875

DIRVA

Nr. 65

1963 m. birželio 7 d.

KAS IR KUR?

* **ANTANO OLIO** 5 metų mirties paminėjime Chicagoje birželio 9 d. II val. Tėvų Jėzuitų koplyčioje laike pamaldų giedos solistas Algirdas Brazys, vargonais gros muzikas Algis Šimkus. Po pamaldų bus vykstama į šv. Kazimiero kapines padėti gėlių ant A.A. Antano Olio kapo. Priekapo tars žodį adv. A. Lapinskas.

* **PED. LITUANISTIKOS INSTITUTAS** pradėjo naujų studentų registraciją. Ateinančiais mokslo metais lankyti Institutą jau užsirašė šie Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos absolventai: Aukšė Balčiauskaitė, Rita Baraitė, Dalia Barmutė, Kristina Grabauskaitė, Aušra Gylytė, Audronė Lesniaskaitė, Vytautas Nakas, Birutė Mackevičiūtė, Raminta Raslavičiūtė, Antanas Račas, Jūratė Truškinaitė, Ramūnas Underys, Dalia Valatkaitytė, Šarūnas Valiukėnas. Instituto studentais priimami asmenys, baigę aukštesniąją lituanistinę arba tolygią mokyklą, be amžiaus skirtumo. Negalintieji pasinaudoti akivaizdiniu lituanistinių dalykų dėstytojų ta patį Instituto kursą gali išieiti neakivaizdiniu (korespondenciniu) būdu ir bet kame gyvendami. Neakivaizdinis kursas yra dviejų laipsnių: bendrinis ir specialinis. Į specialinį kursą priimami aukščiau minėto išsilavinimo asmenys, bendrinį -- nebaigę aukštesniosios lituanistikos mokyklos. Visais Instituto reikalais kreiptis šiuo adresu: Ped. Lituanistikos Institutas, 5620 S. Claremont Ave., Chicago 36, Ill., Mokslo Institute baigiamas š.m. birželio 8 d. Neakivaizdinis dėstymas vykdomas be pertraukos, ir studentai gali registruotis bet kuriuo laiku.

* **P. ŽEMELIENĖ**, mokytojaujanči Rochesterį, gavusi mokslo pagilinti stipendiją, birželio 15 dviem mėnesiam išvyksta į Vokietiją.

* **Ona Kaskas**, buv. Metropolitan operos solistė, Chicagoje dainuos ruošiamoje a. a. Antano Olio pagerbimo Akademijoje birželio 15 d. šiuo metu Ona Kaskas gyvena Rochester, N. Y. ir dėsto vietinėje Muzikos konservatorijoje. Ona Kaskas ir Antanas Olis daug dirbo lietuviškose kolonijose populiarindami lietuvišką dainą.

* **IEVA TREČIOKIENĖ**, dalyvavusi kartu su vyru Albinu Trečioku ALT S-gos Seime St. Louis (Alb. Trečiokas yra Newarko, N. J. skyriaus ir Rytų Apyg. pirmninkas) birželio 10 d. turės atsigulti kuriam laikui į ligoninę akių operacijai.

Trečiokai, grįždami iš Seimo ir aplankę savo sūnų Washington, D.C., laukia svečių iš Clevelando -- Kazio ir Onos Karpių.

* **GEN. JONO ČERNIAUS PAGERBIMĄ** RENGIA Detroito raimovėnai, Sav. Kūrėjai, šauliai ir birutietės birželio 9 d. 4 val. p.p. Lietuvių Namuose. Laukiama svečių ir iš tolimesnių vietovių. Kviečiami visi lietuviai. Norintieji dalyvauti prašomi užsirašyti Gaivos ir Neringos krautuvėse.

* **"PAJŪRIAIS, PAMARIAIS"**, neseniai Chicagoje išspaudos išėjusi Alfonso Nevardausko knyga, kelia didelį susidomėjimą skaitytojų tarpe. Knygoje vaizdžiai aprašytas lietuviškasis pajūris, Kuršių marios, kopos, gyventojai ir t.t. Knygoje daugiau pusantros šimto iliustracijų.

Lietuvių Jūrų Skautijos Korporacijos Gintaro pastangomis, birželio 8 d. 7.30 val. vak. Chicagoje, Jaunimo Centre yra rengiamas visuomenei knygos pristatymo vakaras. Įėjimas nemokamas. Visi kviečiami atsilankyti.

* **DAIL. JUOZAS PAUTIENIS** ir žurn. Alg. Gustaitis prisituntę Dirvos kolektyvui sveikinimus iš Baja California, Meksikoje, kur smagiai praleidžia atostogas.

Juozas ir Leokadija Žvyniai sutuoktinių dieną 1938 m. birželio 4 d. Kaune.

JUOZO IR LEOKADIJOS ŽVYNIŲ ŠVENTĖ

Juozas ir Leokadija Žvyniai, gyvenantieji Chicagoje, šiomis dienomis švenčia jų gražaus šeimininio gyvenimo sidabrinę sukaktį. Jų jungtuvės buvo 1938 m. birželio 4 d. Kaune. Juozas tuo metu studijavo Vytauto Didžiojo Universitete ekonomiką ir dirbo pramonės įmonės buhalterijoje.

Iš Lietuvos pasitraukę Vokietiją 1944 m. Į JAV atvyko 1949 m.

ATTITASYMAS

DIRVOS Nr. 64 prie straipsnio "Mūsų Lietuva jau spausdinama" per klaidą įdėta nuotrauka neautoritetaus Br. Kvicklo, bet Mečio Kvicklo, 1939 m. buv. Tautininkų Sąjungos generalinio sekretoriaus, kuris 1941 m. buvo išstremtas į Sibirą ir ten mirė.

ir po kurio laiko atsikėlė į lietuviškąją Chicago. Žvyniai augina dvi dukreles, kurių vyresnioji Rima lanko kolegiją, o jaunesnioji Vida uoliai lanko Marquette Parko parapijinę mokyklą, kaip lygiai -- fortepijono pamokas pas muziką A. Naką ir S. Veibasio baleto studiją.

Juozas -- neolituanas ir aktyvus tautinės srovės veikėjas, bene jau 10 metų kai dirba atsakingą buhalterio profesijos darbą The Peoples Gas Light and Coke Co., o Leokadija, prieš keletą metų įkūrė ir sėkmingai veda Marquette Delicatessen (2553 W. 71 St.) prekybą. Ji šauniai aptarnauja daugumą lietuviškąją, atseit savito skonio ir pomėgių visuomenę įvairiausiais kepsniais, skanumynais ir bendrai gero ir įvairaus maisto produktais.

Šia proga mielųjų sukaktuvinių artimieji ir prieteliai, siunčia Jiems nuoširdžius ir giliausių metų linkėjimus!

* **LEONARDAS VALIUKAS**, Rezolucijoms Remti Komiteto pirm., birželio mėnesio pirmųjų dviejų savaitių bėgyje aplankys didesnius lietuvių centrus rytinėse valstijose, kur taip pat turės pasitarimus su latviais, es-tais ir amerikiečiais rezolucijų pravedimo reikalu.

L. Valiukas birželio 7, 8 ir 9 dienas praleis New Yorke; birželio 10 ir 11 dienomis lankysis Hartforde, Philadelphijoje ir Baltimorėje; žygiui Washingtono skiriamos trys dienos -- birželio 12, 13 ir 14. Birželio 14 d. vakare lankysis Clevelande, o Chicagoje praleis birželio 15 ir 16 dienas.

* **PRIE LAISVĖS STATULOS** New Yorko uoste yra statomas Amerikos Imigracijos Muziejus (American Museum of Immigration), kuriame bus įvairių tautų skyriai. Tuose skyriuose bus išstatyti iš savo šalių imigrantų atvežti įvairūs rūbai, daiktai, frankiai ir t.t. Muziejus reikalauja, kad rūbai ar daiktai būtų imigrantų atvežti. Jei kas turėtų tokių senų daiktų, malonėkite painformuoti Lietuvos Generalinį Konsulatą: 41 West 82nd Street, New York 24, N.Y. Jokių būdu eksponatų nesiųskite pirmiau negu bus susitarta.

ALGIS BLIUDŽIUS, aktyvių tautininkų ir Dirvos rėmėjų Albino ir Elenos Bliudžių sūnus, baigė Wayne universitetą Detroite ir įsigijo bakalauro laipsnį civ. inžinerijos srityje.

Algis studijavimo metu buvo aktyvus lietuviškų organizacijų rateliuose ir priklausė Santarai. Dabar tarnybą pradėjo Army Corps of Engineers Detroite. Linkime jaunam inžinieriui daug sėkmės pasirinktoje srityje ir nenutrūkti nuo lietuviškos veiklos. (jg)

Los Angeles birutietės gegužės 26 d. surengė Lietuvių Tautiniuose Namuose savo garbės narei Onai Bielskienei pagerbimą jos gimtadienio proga. Nuotraukoje sukaktuvininė su vyru kons. dr. J. Bielskiu piama tortą. L. Kančausko nuotrauka

P A D Ė K A

Mirus mūsų brangiam vyrui, tėvui, sūnui ir broliui

A. + A.

INŽ. VYTAUTUI SIRUTAVIČIUI (SIRUČIUI)

nuoširdžiai dėkojame visiems atsilankiusiems koplyčioje, aukojusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėlių, pareiškusiems užuojautą žodžiu, telegramom, ar per laikraštį. Dėkojame Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Detroito skyriui, Socialdemokratų 116-tai kuopai ir Detroito skautėms už prisuntimą gėlių.

Dėkojame klebonui kun. VALTERIUI STANEVIČIUI, kun. K. SIMONAIČIUI, kun. V. KRIKŠČIŪNEVIČIUI už atlaikymą gedulingų šv. Mišių. Kun. KRIKŠČIŪNEVIČIUI palydėjusiam velionį į amžino poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame mūsų brangiam švogeriiui ST. KRIPAČIUI už atvykimą iš Los Angeles ir padėjimą mums sunkiose valandose.

Dėkojame mieloms: p. E. BAUKIENEI, p. S. RIMŠIENEI ir p. B. SUKAUSKIENEI už paruošimą pusryčių.

Dėkojame laidotuvių direktoriui VAL. S. BAUŽAI už malonų ir rūpestingą paskutinį velionii patarnavimą.

Visiems dalyvavusiems laidotuvėse, bažnyčioje ir kapinėse tariame nuoširdų acių.

Liekame visiems dėkingi ir sujaudinti visų nuoširdumu.

Nuliūdę žmona, dukrelės, tėvai, sesuo ir brolis.

Brangiai mūsų draugei,

MARIJAI RAUGIENEI,

ir visai jos šeimai, netekus mylimos mamytės, MARIJOS JURKŠTIENĖS, reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą ir kartu liūdime

Irena, Vytautas, Algis ir Ginas
A l a n t a i

Omahos skautai ir skautės su rėmėjais J. Drukteinienė ir J. Lileikiu, apdovanotais žymenių už nuopelnus. Stovi iš kairės: Romuvos vietininkas G. Drazdys, Tėvynės Dukros žymenių apdovanota F. Pabilionytė, už nuopelnus žymenių apdovanoti J. Lileikis ir J. Drukteinienė, Tėvynės Dukros žymenių apdovanota R. Micutaitė ir naujai į skautininkes pakelta Neris tutininkė Gr. Reškevičienė. J.L. Musteikio nuotrauka

A. + A.

ANTANUI MARKAUSKUI

niirus, žmonai VERONIKAI, sūnums VI-

TOJUI, VAIDOTUI ir jo šeimai reiškia

giliausią užuojautą ir kartu liūdi

Stasys Vidmantas

MALONŲ VASAROTOJAI,

Pranešame, kad OSTERVILLE MANOR, Inc. atidaroma birželio 24 d. Adresas: West Bay Road, Osterville, Cape Cod, Mass. Telef.: GARDEN 8-6991. Savininko J. Kapočiaus namų adresas: 25 Barrington Road, Dorchester 24, Mass. Telef.: 282-2759.

Mūsų vasarvietę geriausia atestuoja pas mus jau vasaroję svečiai: kas jau vieną kartą pas mus atostogavo, tas lieka nuolatiniu Manor vasarotoju.

Maloniai prašome kambarių užsakymus siųsti kaip galima anksčiau, kad mes galėtume patenkinti kiekvieno pageidavimus.

Laukiame Jūsų užsakymų ir esame pasiruošę Jus maloniai priimti.

Jūsų

J. Kapočius

II-SIOS JAV-IŲ IR KANADOS LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖS RINKTINĖ

MYLĖSI LIETUVĄ IŠ TOLO.

Ilgo grojimo plokštelė — 15 giesmių ir dainų.

Leidžia LB Chicagos Apygardos Valdyba.

Kaina bus: stereo — \$5.00, monaural — \$4.00.

Užsisakant ir apsimokant iš anksto, daroma nuolaida: stereo — \$4.00, monaural — \$3.50.

Iš anksto užsisakyti galima pas LB Chicagos Apygardos Valdybos išdininą:

K. Kasakaitis, 4719 So. Maplewood Ave., Chicago 32, Illinois ir per kitus — Apygardos Valdybos narius.